

OBRTRNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika, marec 2013

Svetovalni center Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je skozi leta razvoja postal moderen strokoven servis za mikro, mala in srednje velika podjetja. Podjetjem poleg osnovnega svetovanja po posameznih področjih zagotavlja tudi ekspertne rešitve - svetovalne produkte in tako hitro in strokovno odgovarja na želje in potrebe podjetij.

Svetovalni center zagotavlja svetovanje s področij:

- ▶ registracije podjetij in splošnega podjetniškega svetovanja (točka VEM – Vse na enem mestu)
- ▶ gospodarskega in civilnega prava
- ▶ delovnega prava
- ▶ davkov
- ▶ plač, računovodstva in knjigovodstva
- ▶ varstva okolja ter varnosti in zdravja pri delu
- ▶ tehnične zakonodaje, standardov in sistemov vodenja
- ▶ financiranja in pridobivanja ugodnih finančnih virov preko domačih in EU javnih razpisov
- ▶ internacionalizacije in vstopa na tuje trge

Vsebina marčevskega Svetovalca:

- ▶ Logika in temeljna pravila sestavljanja letnega poročila za zasebnike in pravne osebe za leto 2012
- ▶ Pravila davčnega priznavanja stroškov/odhodkov v davčnem obračunu 2012
- ▶ Davčni obračun za zasebnike za leto 2012
- ▶ Uveljavljanje olajšav v davčnem obračunu za leto 2012
- ▶ Posvet o Informacijskem sistemu IS-odpadki
- ▶ Letna poročila na ARSO
- ▶ Previdno pri nakupu rabljenega avtomobila
- ▶ Sodna praksa: Odgovornost proizvajalca stvari z napako
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

😊 Za zagotavljanje hitrosti in dostopnosti storitev smo vam na voljo:

- 👍 Telefon: 01 58 30 810
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.ozs.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71, 1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Člani, ki želite izkoristiti svetovalno storitev OZS, se prosimo identificirajte s številko kartice Obrtnik.

Božena Macarol
davčna svetovalka:

Letno poročilo za zasebnike in pravne osebe za leto 2012 in Davčni obračun za zasebnike za leto 2012

Maja Hren
davčna svetovalka:
Uveljavljanje olajšav v davčnem obračunu za leto 2012

Božena Macarol, davčna svetovalka

Logika in temeljna pravila sestavljanja letnega poročila za zasebnike in pravne osebe za leto 2012

1. Uvod

V tem prispevku se bomo osredotočili predvsem na logiko razmišljanja in na posamezne pasti pri pripravi računovodskih izkazov pri zasebnikih. Vse napisano, razen manjših izjem, lahko smiselno uporabimo tudi pri sestavljanju računovodskih izkazov mikro pravnih oseb.

Vsi zasebniki (ta izraz bomo v nadaljevanju uporabljali tudi pri malih samostojnih podjetnikih in drugih fizičnih osebah, ki samostojno opravljajo dejavnost), razen tako imenovanih pavšalistov¹, so bili v letu 2012 dolžni voditi poslovne knjige v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (odslej SRS).

Zasebniki so lahko med letom vodili poslovne knjige na različne načine (enostavno ali dvostavno knjigovodstvo – odvisno od izpolnjevanja določenih kriterijev), družbe pa so bile dolžne uporabljati zgolj sistem dvostavnega knjigovodstva, ki pa je v marsičem celo enostavnejši od enostavnega knjigovodstva.

Računovodski izkazi, ki so pri samostojnem podjetniku sestavljeni iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja (pri mikro in malih družbah pa še iz pojasnil k računovodskim izkazom), so zelo pomembno poročilo za poslovno odločanje samostojnih podjetnikov in tudi ostalih malih poslovnih subjektov (odslej MPS)². Še zlasti so kvalitetni računovodski izkazi nujno potrebni pri zagotavljanju tujih virov financiranja. Če niso sestavljeni v skladu s pravili stroke, bomo imeli težave pri pridobivanju zelenih in pogosto v teh časih prepotrebni finančni sredstva.

Računovodski izkazi so kvalitetni takrat, ko so resnična in poštena slika poslovanja podjetnika in so sestavljeni v skladu z vsemi računovodskimi pravili, ki jih vsebuje posebni Računovodski standard 39, ki predpisuje računovodske rešitve za male samostojne podjetnike, dopolnjujejo pa ga splošni in mednarodni računovodski standardi.

Kvalitetni računovodski izkazi in pravilni davčni obračun lahko temelji na teh pravilih:

- **osnova za izdelavo davčnega obračuna so pravilni in verodostojni računovodski izkazi**, ki so sestavljeni iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja (v nadaljevanju tudi IPI in BS),

- podlaga pravilnim vknjižbam, na podlagi katerih se sestavijo računovodski izkazi, **so verodostojne knjigovodske listine**, ki so odobrene s strani upravičenega povzročitelja poslovnih dogodkov (podjetnik, direktor, poslovodja),
- **brez kvalitetnega inventurnega popisa sredstev in obveznosti do njihovih virov ni pravilne bilance stanja**, ni pravilnega izkaza poslovnega izida in ni pravilnega davčnega obračuna,
- brez uskladitve ugotovljenih popisnih stanj s knjigovodskimi stanji ni pravilnih računovodskih izkazov (knjiženje popisnih razlik, obračun DDV od razlik, ki presegajo predpisane okvire),
- ugotavljanje davčnih prihodkov in odhodkov temelji na računovodskih načelih bilanciranja, razen če ni z davčno zakonodajo to drugače določeno (razlike med IPI in DO),
- notranja pravila za računovodenje samostojnih podjetnikov (in gospodarskih družb) predstavljajo računovodske usmeritve, ki so sprejete s sklepi ali pravilniki o računovodstvu.

V nadaljevanju se želimo osredotočiti na možnosti, ki jih ima podjetnik ne glede na statusno-pravno obliko poslovanja pri zakonitem kreiranju svojega poslovnega in davčnega rezultata ob koncu leta.

Za sprejem takšne poslovne odločitve, ki bo imela kasneje tudi ugodne davčne posledice, je dobro, če podjetnik pozna osnovne posledice svojih odločitev, zlasti pa mu mora biti znano, kako se posamezne odločitve odražajo v izkazu poslovnega izida, bilanci stanja in v davčnem obračunu.

V nadaljevanju vam bomo predstavili nekaj pomembnejših računovodskih »operacij«, ki lahko bistveno vplivajo na velikost vaših prihodkov, odhodkov, premoženja in kapitala vašega podjetja.

Prevrednotenje nepremičnin

Ker predstavljajo nepremičnine eno višjih postavk v bilanci stanja, se bomo v nadaljevanju osredotočili na prevrednotenje te gospodarske kategorije. Z nastalo tržno situacijo na nepremičninskem trgu je namreč obvezna uskladitev vrednosti nepremičnin v poslovnih knjigah samostojnih podjetnikov in gospodarskih družb. Kakšen vpliv na poslovni in davčni rezultat za leto 2012 bo imela takšna obvezna oslabitev v poslovnih knjigah podjetij in kako se bodo učinki oslabitve prenašali v letošnji poslovni rezultat, je v veliki meri odvisno od izbranih metod njihovega izkazovanja in merjenja v bilanci stanja.

Pri opisovanju problematike oslabitve vrednosti nepremičnin v poslovnih knjigah zaradi padca njihovih tržnih cen se opiram tudi na: SRS 39 – računovodske rešitve pri samostojnem podjetniku posamezniku, SRS – 1 opredmetena osnovna sredstva, SRS 6 – naložbene nepremičnine, na Mednarodne računovodske standarde (odslej tudi MRS) 16, opredmetena osnovna sredstva, MRS 36 – oslabitev sredstev in MRS 40 – naložbene nepremičnine. Vidik davčnega priznavanja odhodkov v zvezi z oslabitvami nepremičnin pa je predpisan v Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (odslej tudi ZDDPO-2).³

Znamenja oslabitve nepremičnin

Kdaj pa bomo dejansko izvedli oslabitev nepremičnin v poslovnih knjigah, pa ni odvisno le od padca cen nepremičnin na trgu, tem-

več tudi od določenih znamenj, ki kažejo na to, da je v poslovnih knjigah izkazana vrednost nepremičnin previsoka in da jo je zato potrebno oslabiti.

Podjetje⁴ lahko v svojih internih aktih o računovodstvu ali v računovodskih sklepih opredeli vrsto znamenj (tehnološko zastaranje, splošni padec cen na trgu, prestrukturiranje proizvodnje, ...), ki kažejo na to, da bi lahko bila nepremičnina oslabiljena.

Pomen sprejema ustrezne računovodske usmeritve v zvezi z nepremičninami v internih/notranjih aktih podjetij

Z jasnimi računovodskimi usmeritvami in sodili lahko v postopku davčnega inšpiciranja bolje zaščitimo davčno osnovo, kar je pomemben dodatni argument za normativno ureditev tega področja znotraj podjetja. Ker predstavljajo nepremičnine v bilancah pomembnejšo postavko, pišem o vplivu posameznih izbranih računovodskih usmeritev v zvezi z njimi na poslovni rezultat podjetij in posledično tudi na osnovo za davek od dohodkov iz njihove dejavnosti. Vse navedeno pa velja tudi za ostale zasebnike, ki niso samostojni podjetniki, prav tako pa tudi za pravne osebe.

Izkazovanje nepremičnin v poslovnih knjigah podjetja

V poslovnih knjigah podjetja so nepremičnine najpogosteje obravnavane kot opredmetena osnovna sredstva, naložbene nepremičnine, pa tudi kot neopredmetena sredstva, če ne izpolnjujejo pogojev za samostojno pripoznanje kot opredmeteno osnovno sredstvo. Razvrščene so lahko tudi med nekratkoročnimi sredstvi za prodajo ali v skupini sredstev za prodajo oziroma med zalogami gotovih proizvodov, če smo jih zidali za trg.⁶

Vpliv prevrednotenja nepremičnin na višino poslovnega rezultata in osnove za davek od dohodkov

Pri lastniško uporabljenih nepremičninah, ki so med opredmetenimi osnovnimi sredstvi, lahko kasneje, po njihovem začetnem »pripoznanju«, ki se praviloma opravi po nabavni vrednosti, izbiramo med dvema modeloma kasnejšega ugotavljanja njihove vrednosti, to pa sta model **nabavne vrednosti** ali **model prevrednotenja**. Slovenski računovodski standardi dajejo prednost modelu nabavne vrednosti, saj so lastniško uporabljene nepremičnine za razliko od naložbenih praviloma namenjene ustvarjanju proizvodov in prodaji blaga ter storitev. Zato je pomembnejši kriterij za izbiro ustreznega modela vrednotenja odgovor na vprašanje, kakšen donos nepremičnine ustvarjajo oziroma kakšna je njihova vrednost ob uporabi.

Tudi naložbene nepremičnine lahko po njihovem začetnem »pripoznanju«, ki ga opravimo po nabavni vrednosti, vrednotimo po dveh možnih modelih – modelu nabavne vrednosti, ki pri naložbenih nepremičninah deluje enako kot pri tistih, ki so opredmetena osnovna sredstva. Lahko pa se odločimo tudi za model pošteno vrednosti, pri katerem se vsi dvigi in padci tržnih cen teh nepremičnin takoj odražajo v poslovnem in davčnem rezultatu podjetja.

Postavke v skupini opredmetenih osnovnih sredstev se prevrednotijo hkrati le za celotno skupino.

Več o uporabi in delovanju posameznih modelov vrednotenja različnih vrst nepremičnin smo pisali v Svetovalcu Revije Obrtnik, št. 2/2012.

Posebnosti pri davčnem priznavanju odhodka amortizacije in njegov vpliv na poslovni rezultat in davčno osnovo

Obračun amortizacije za poslovne potrebe temelji na pravilih, ki so predpisani v SRS 13 - amortizacija. Standard omogoča pravnim osebam določanje dobe koristnosti sredstev, ki se amortizirajo v skladu z njihovo ocenjeno dobo koristnosti oziroma glede na njihovo intenzivnost uporabe in tehnološko aktualnost. Med tem, ko skladno z določbami SRS obračunavamo amortizacijo po različnih možnih metodah in v dobi, ki dejansko temelji na pričakovani dobi izkoriščanja nepremičnin, pa se za davčne namene (po določbah ZDDPO-2) lahko upošteva odhodek za amortizacijo le do zneska, ki je izkazan v računovodskih izkazih, če ni višji od zneska po določbah ZDDPO-2.

V skladu s prvim odstavkom 33. člena ZDDPO-2, se amortizacija prizna kot odhodek v obračunanem znesku z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja in najvišjih amortizacijskih stopenj iz petega odstavka tega člena.

Amortizacijo obračunavamo od poslovnih zgradb in poslovnih prostorov, ki jih imamo med opredmetenimi osnovnimi sredstvi in od tistih naložbenih nepremičnin, ki jih vrednotimo po modelu nabavne vrednosti. Poudariti je potrebno, da se zemljišča ne amortizirajo.

Določba, da se amortizacija prizna v »obračunanem« znesku, pomeni, da amortizacija za davčne namene ne more biti višja od amortizacije za poslovne namene.

Na tem mestu želim bralca opozoriti tudi na to, da se ob prerez-poreditvi nepremičnine v skupino **nekratkoročnih sredstev za odtujitev za prodajo**, ki se izkazujejo na kontih zalog skupine 67 (za katere se utemeljeno predvideva, da bo njihova knjigovodska vrednost poravnana predvsem s prodajo v naslednjih 12 mesecih), **preneha obračunavati amortizacija**. Njeno vrednost se izmeri po knjigovodski ali pa po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje – po tisti, ki je manjša.

Prevrednotenje stroškov amortizacije zaradi spremembe okoliščin, ki so vplivale na prvotno oceno dobe koristnosti

Prevrednotenje stroškov amortizacije opravimo, če so postale **prvotne ocene in predpostavke o dobi koristnosti posameznega sredstva, ki ga amortiziramo, zaradi spremembe okoliščin neprimerne**. V tem primeru lahko ocenimo, da je potrebno skrajšanje ali pa podaljšanje prvotne predvidene dobe koristnosti. Če prvotno ocenjeno dobo koristnosti zaradi spremenjenih okoliščin skrajšamo, bomo povečali že obračunane stroške amortizacije v obračunskem obdobju, če pa jo bomo podaljšali, bomo zmanjšali že obračunane stroške amortizacije. Takšne spremembe ne pomenijo spremembe računovodskih usmeritev, zato ni potrebno spremembe uporabiti za nazaj, temveč šele od obračunskega obdobja, v katerem smo opravili spremembo ocene.

Davčna osnova pri prevrednotenjih sredstev na višje vrednosti

Skladno s 15. členom ZDDPO-2 se pri ugotavljanju davčne osnove oziroma priznavanju prihodkov in odhodkov, znesek presežka iz prevrednotenja, ki je posledica prevrednotenja gospodarskih kategorij na višje poštene vrednosti in ki ga zavezanec prenese v

preneseni čisti poslovni izid ali druge kapitalske postavke, vključni v davčno osnovo v letu takšnega prenosa. Presežek iz prevrednotenja se prenaša v preneseni poslovni izid in v davčno osnovo pri sredstvih, ki se amortizirajo, sorazmerno z obračunano amortizacijo od prevrednotenega dela teh sredstev.⁸

Zaključek

Pravilni in verodostojni računovodski izkazi so dobra podlaga za pravilen (in ne vedno optimalen) izračun obveznosti za davek od dohodkov iz dejavnosti. V davčnem obračunu bomo namreč izhajali iz računovodskih podatkov o prihodkih in odhodkih, ki jih bomo povečevali ali pa zmanjševali glede na način davčnega priznavanja, ki je predpisan v davčni zakonodaji. Teoretično bi bila naša davčna osnova enaka poslovnemu rezultatu le v primeru, ko bi med letom povzročali samo takšne prihodke in odhodke, ki so tudi po davčnih predpisih v celoti davčno priznani, kar pa ni v skladu z dejanskim poslovnim življenjem posameznega podjetja. Zato se nam bo zlasti v teh časih lahko zgodilo, da bo naš poslovni rezultat že krepko negativen, davčna osnova pa bo še vedno pozitivna. To je tudi eden izmed glavnih razlogov, da se podjetja ne da več voditi zgolj intuitivno in na podlagi stanja v denarnici, temveč v tesnem sodelovanju s svojim računovodjem in z drugimi strokovnjaki – odvisno od primera do primera. Potem lahko naša »barka« tudi v teh časih varno pluje preko poslovnih in davčnih »čeri«.

¹ Zasebniki, ki so obdavčeni na podlagi normirano določenih odhodkov – za leto 2012 v višini 25 odstotkov od ustvarjenih in plačanih prihodkov.

² Izraz »mali poslovni subjekti – MPS« pomeni samostojnega podjetnika posameznika in mikro ter male pravne osebe.

³ ZDDPO-2, Uradni list RS, št. davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2) Ur. l. RS, št. 117/2006 s spremembami)

⁴ S pojmom »podjetje« je mišljeno podjetje samostojnega podjetnika posameznika in gospodarska družba.

⁵ Uporabljen pojem se nanaša na fizične osebe, ki opravljajo dejavnost po Zakonu o dohodnini (Ur. l. RS, št. 117/2006 s spremembami)

⁶ Na kontih zalog nedokončane proizvodnje se pojavljajo nedokončane nepremičnine, tiste, ki so namenjene nadaljnji prodaji pa so na kontih zalog trgovskega blaga.

⁷ Nepremičnina se »pripozna« v poslovnih knjigah takrat, ko izpolnjuje v SRS predpisana sodila za pripoznanje.

⁸ 33. člen ZDDPO-2

Pravila davčnega priznavanja stroškov/ odhodkov v davčnem obračunu 2012

Ko smo uspešno in pravilno sestavili izkaz poslovnega izida, začnemo izpolnjevati obrazec davčnega obračuna. Pri tem opravilu smo dolžni upoštevati pravila iz Zakona o dohodnini (le zasebniki) in Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb.

V letu 2012 se ta pravila niso spremenila, novosti bomo našli le na področju davčnih olajšav, o čemer v svojem članku piše kolegica Maja Hren.

Med odhodke, ki so davčno priznani v dokumentiranih zneskih,

vštevamo vse tiste, ki so potrebni za pridobitev prihodkov, ki so obdavčeni z davkom od dohodkov iz dejavnosti.

Odhodki, ki **niso potrebni** za pridobitev prihodkov, so odhodki, za katere glede na dejstva in okoliščine izhaja, da:

1. niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti in niso posledica opravljanja dejavnosti,
2. imajo značaj privatnosti,
3. niso skladni z običajno poslovno prakso.

Skladnost odhodkov z običajno poslovno prakso se ugotavlja tako, da se presoja:

- ali so odhodki običajni pri poslovanju v posamezni dejavnosti glede na pretekle in druge izkušnje,
- primerjava z drugimi dejavnostmi,
- dejstva in okoliščine.

Davčno priznani so odhodki, ki niso skladni s prej naštetimi kriteriji (niso skladni z običajno poslovno prakso), vendar so nastali zaradi izrednih in nepogostih dogodkov, kamor lahko uvrstimo naravne nesreče ali druge izredne poslovne dogodke.

Odhodki, ki so davčno priznani v nastali višini

Vsi odhodki, ki izpolnjujejo zgornje pogoje in niso naštet med davčno omejeno priznanimi oziroma davčno nepriznanimi odhodki, **so davčno priznani**. Davčno priznavanje posameznega odhodka se tako presoja skladno z zakonsko predpisanimi kriteriji. Na ta način je jasen okvir davčno priznanih odhodkov in zagotovljena pravna varnost v primeru inšpekcijskega pregleda.

Naj pa opozorimo na nam že vsem splošno znano dejstvo, da smo davčni zavezanec v davčnem postopku dolžni za svoje trditve **predložiti tudi dokaze, da so izkazani poslovni dogodki resnično nastali**. Davčni zavezanec je namreč dolžan predložiti dokaze za svoje trditve, na podlagi katerih se davčna obveznost **zmanjša**.

Odhodki, ki so davčno priznani v določenih, zakonsko omejenih zneskih

Če davčni predpisi (Zakon o dohodnini in Zakon o davku od dohodka pravnih oseb) ne določajo drugače, se za ugotavljanje dobička priznajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida, ki je sestavljen v skladu z rešitvami iz Slovenskih računovodskih standardov, zlasti iz SRS 39 - računovodske rešitve za samostojnega podjetnika posameznika. To pomeni, da se davčno optimiranje začne že v poslovnih knjigah podjetja, zato ni vseeno, kako ta proces poteka.

Zaradi večje preglednosti bomo davčno omejene odhodke v nadaljevanju predstavili v preglednici na naslednji strani.

Opredelevanje davčno nepriznanih odhodkov

Davčno nepriznane odhodke za zasebnike določata kar dva predpisa. Del davčno nepriznanih odhodkov je naštet v 42. členu Zakona o dohodnini, del pa v Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb. Da je potrebno upoštevati določbe o davčno nepriznanih odhodkih iz obeh davčnih predpisov, izhaja iz komentarja predlagatelja zakona k 42. členu Zakona o dohodnini (komentar je bil objavljen v Poročevalcu Državnega zbora). »Pri opredeljevanju nepriznanih odhodkov je potrebno v skladu z drugim odstavkom 36. člena tega

Davčno priznavanje pogostejših vrst stroškov v skladu z ZDoh-2 in ZDDPO-2

Vrsta odhodka	Način davčnega priznavanja	Pravna podlaga
Plače delavcev	V obračunanem znesku.	ZDDPO-2
Drugi prejemki in povračila stroškov v zvezi z delom in iz dela	Največ do višine, ki je določena s predpisom Vlade Republike Slovenije.	ZDDPO-2
Stroški materiala in odhodki iz prodaje zalog izdelkov ter trgovskega blaga	Kot odhodek se priznajo v obračunanem znesku, vendar največ do zneska, ki se ugotovi v materialnem/blagovnem knjigovodstvu v skladu z izbrano metodo vrednotenja zalog. Zavezanec ne sme spreminjati izbrane metode vrednotenja zalog najmanj 5 let. IZJEMA: Zavezanci z enostavnim knjigovodstvom, ki lahko praviloma ugotavljajo porabo/prodajo materiala in blaga le s popisom.	ZDDPO-2
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	Kot odhodek se prizna v obračunanem znesku, vendar največ do zneska, obračunanega z uporabo metode enakomernega časovnega amortiziranja ter najvišjih letnih amortizacijskih stopenj, predpisanih z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb.	ZDDPO-2
Reprezentančni stroški	Kot odhodek se priznajo v višini 50 odstotkov obračunanih zneskov v verodostojni knjigovodski listini (račun).	ZDDPO-2
Rezervacije	Kot odhodek se prizna 50 % oblikovanih rezervacij za: dana jamstva ob prodaji proizvodov/storitev, za reorganizacijo, za pričakovane izgube iz kočljivih pogodb, za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi.	ZDDPO-2
Obračunane obresti, razen obresti na prejeta posojila od povezanih oseb	Obresti na prejeta posojila od povezanih oseb se priznavajo kot odhodek največ v višini priznane obrestne mere, ki je znana ob času odobritve posojila .	ZDDPO-2

zakona upoštevati tudi določbo Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, ki določa davčno nepriznane odhodke.<

Davčno nepriznani so naslednji odhodki:

- a) ki jih je plačal zavezanec kot fizična oseba (npr. davek od premoženja, davek na dediščine in darila),
- b) dohodnina po tem zakonu,
- c) davek na dodano vrednost, ki ga je zavezanec uveljavil kot odbitek davka v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost,
- d) samoprispevek, uveden v skladu s predpisi o samoprispevku, in
  1. **odhodki za pokrivanje izgub iz preteklih let,**
  2. **rezervacije za kritje možnih izgub,**
  3. **stroški, ki se nanašajo na privatno življenje,** primeroma za zabavo, oddih, šport in rekreacijo, vključno s pripadajočim davkom na dodano vrednost (vpišemo v vrstico 6.9 davčnega obračuna),
  4. **stroški prisilne izterjave davkov ali drugih dajatev** (vpišemo v vrstico 6.10 davčnega obračuna),
  5. **kazni,** ki jih izreče pristojni organ (vpišemo v vrstico 6.11 davčnega obračuna);
  6. davki, in sicer:¹
    - a. davek, ki se pobira po tem zakonu,
    - b. davek na dodano vrednost, ki ga je zavezanec uveljavil kot odbitek davka v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost,
    - c. davki, ki jih je plačal družbenik kot fizična oseba,

7. obresti:

- a. od nepravočasno plačanih davkov ali drugih dajatev (davčno nepriznane odhodke iz tega naslova vpišemo v 6.13 davčnega obračuna),
- b. od posojil, prejetih od oseb, ki imajo sedež ali prebivališče v državah z ugodnejšim davčnim okoljem, ki so za namene te podtočke države, razen držav članic EU, v katerih je splošna nominalna stopnja obdavčitve dobička nižja od 12,5 % (davčno nepriznane odhodke iz tega naslova vpišemo v vrstico 6.14 davčnega obračuna),
8. **podkupnine** in druge oblike premoženjskih koristi, dane fizičnim ali pravnim osebam zato, da nastane oziroma ne nastane določen dogodek, ki drugače ne bi, primeroma, da se hitreje ali ugodneje opravi ali se opusti določeno dejanje (davčno nepriznane odhodke iz tega naslova vpišemo v vrstico 6.15 davčnega obračuna),
9. **donacije** (davčno nepriznane odhodke iz naslova donacij vpišemo v vrstico 6.16 davčnega obračuna).²

Stroški, ki se nanašajo na privatno življenje so stroški, ki se nanašajo na privatno življenje lastnikov in povezanih oseb, vključno s stroški sredstev v lasti ali najemu zavezanca, ki se nanašajo na privatno življenje teh oseb:

1. stroški, ki se nanašajo na **privatno življenje drugih oseb,** vključno s stroški sredstev v lasti ali najemu zavezanca, ki se nanašajo na privatno življenje teh oseb,

2. stroški ugodnosti, ki jih delavcem zagotavlja delodajalec (bonitete), če boniteta ni obračunana.

Stroški, ki se nanašajo na privatno življenje se nam ne priznajo, če gre za brezplačno uporabo. Stroški, ki se nanašajo na privatno življenje drugih oseb in stroški ugodnosti, ki jih delodajalec nameinja delavcem, se priznajo, če se te storitve oziroma ugodnosti plačujejo, vendar največ do višine takšnega plačila oziroma povračila. Stroški sredstev v lasti ali najemu zavezanca, ki se nanašajo na privatno življenje, nastali v času uporabe teh sredstev za privatno rabo, se ne priznajo sorazmerno takšni rabi.

Med stroške ugodnosti, ki jih delavcem zagotavlja delodajalec, spadajo zlasti stroški:

1. premij za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje in drugih zavarovalnih premij,
2. danih, subvencioniranih ali s popustom prodanih proizvodov oziroma storitev,
3. počitniških nastanitvev in drugih nastanitvev, ki niso povezane z delom,
4. članarin poklicnim združenjem, razen če so potrebne za poslovanje in če so plačane za članstvo v združenjih, v katerih delodajalec ne more biti član,
5. članarin in drugi stroški povezani z zabavo, oddihom, športom in rekreacijo in drugi stroški privatne rabe,
6. drugih ugodnosti, kot so zagotovitev parkirnega mesta, službene obleke, razen uniform.

Če delodajalec pri plačah zaposlenih obračunava bonitete od naštetih ugodnosti, so stroški davčno priznani.

• Ostali davčno nepriznani odhodki:

- nepriznani odhodki za amortizacijo dokončno amortiziranih sredstev,³
- nepriznani odhodki za amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost je bila predhodno odpisana in davčno priznana,⁴

- odhodki, ki se ne priznajo v skladu z 20. členom Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb,⁵

- drugi nepriznani odhodki (preostale davčno nepriznane odhodke, ki jih nismo mogli razvrstiti v predhodne vrstice, vpišemo v vrstico 6.26 davčnega obračuna).

Zaključek

Med davčno priznanimi odhodki in tistimi, ki zaradi »pridiha« privatnosti niso davčno priznani, je včasih zelo tanek led. Če bomo želeli dokazati, da je nek strošek poslovno potreben ali običajen v neki dejavnosti, praviloma ne bo dovolj le knjigovodska listina, ki priča o njegovem nastanku, temveč bomo davčnim oblastem dolžni pokazati tudi druge listine, kot na primer pogodbe, naročilnice, prevzemnice, delovne naloge, poslovne načrte, projektno dokumentacijo in podobno.

¹ Ta kategorija davčno nepriznanih odhodkov se uporablja za pravne osebe, medtem ko se za zasebnike uporablja ureditev iz 42. člena Zakona o dohodnini, ki je vsebinsko primerljiva z ureditvijo za pravne osebe.

² Davčni zavezanec lahko uveljavlja davčno olajšavo za donacije za humanitarne, dobrodelne, kulturne, znanstvene, vzgojnoizobraževalne, športne, ekološke in religiozne namene, in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti, do zneska, ki je enak 0,3 % obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu. Zavezanec lahko uveljavlja, poleg naštetega zmanjšanja davčne osnove tudi dodatno zmanjšanje davčne osnove do zneska, ki ustreza 0,2 % obdavčenega prihodka davčnega obdobja zavezanca, za znesek izplačil v denarju in v naravi za kulturne namene in za takšna izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Znesek, ki presega to olajšavo (0,2 %), lahko prenaša v naslednja tri davčna leta.

³ Amortizacija dokončno amortiziranega sredstva se ne prizna kot odhodek, tudi če se takšno sredstvo še naprej uporablja za opravljanje dejavnosti.

⁴ Pri opredmetenem osnovnem sredstvu, katerega doba uporabnosti je daljša od leta dni in katerega posamična nabavna vrednost ne presega vrednosti 500 EUR, se kot odhodek ob prenosu v uporabo prizna odpis celotne nabavne vrednosti.

⁵ V vrstico 6.17 »Drugi odhodki, ki se ne priznajo v skladu z 20. čl. ZDDPO-2« vpiše zasebnik vse tiste odhodke, ki na podlagi splošnih kriterijev, po katerih presojava davčno priznane odhodke, niso davčno priznani.

Zgled: Davčni obračun akontacije dohodnine od dohodkov iz dejavnosti za obdobje od 1. januarja 2012 do 31. decembra 2012

Zneski v evrih s centi	
1. PRIHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih, od tega:	20.093,88
1.1 Dohodki, od katerih je bil odtegnjen davek na viru, vključno z davčnim odtegljajem	
2. Popravek prihodkov na raven davčno priznanih – zmanjšanja (vsota 2.1 do 2.7)	0,00
2.1 Izvzem prihodkov iz odprave ali porabe že obdavčenih ali delno obdavčenih rezervacij	
2.2 Izvzem prihodkov na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja	
2.3 Izvzem prihodkov iz naslova odprave oslabitev, če se predhodna oslabitev ni upoštevala	
2.4 Izvzem prihodkov, doseženih od dividend, obresti, dohodka iz prihodkov doseženih na podlagi odsvojitve lastniških deležev, ali odsvojitve investicijskih kuponov	
2.5 Izvzem prihodkov, ki so v tekočem oziroma so bili v preteklih davčnih obdobjih že vključeni v davčno osnovo, zaradi odprave dvojne obdavčitve	
2.6 Izvzem prihodkov zaradi predhodno nepriznanih odhodkov	
2.7 Zmanjšanje prihodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neupoštevane izgube pri prenosu sredstev na novega zasebnika glede na določbo 1.b točke četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	

3.	Popravek prihodkov na raven davčno priznanih – povečanja (vsota 3.1 do 3.5)	0,00
3.1	Povečanje prihodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami	
3.2	Povečanje prihodkov zaradi cen med povezanimi osebami rezidenti v skladu z določbami ZDDPO-2	
3.3	Povečanje prihodkov od obresti na dana posojila povezanim osebam nerezidentom	
3.4	Povečanje prihodkov od obresti na dana posojila povezanim osebam rezidentom v skladu z določbami ZDDPO-2	
3.5	Povečanje prihodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neobdavčene zneske glede na določbo 1.b točke četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	
4.	DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI (1 – 2 + 3)	20.093,88
5.	ODHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih	15.958,27
6.	Popravek odhodkov na raven davčno priznanih – zmanjšanja (vsota 6.1 do 6.29)	252,42
6.1	Zmanjšanje odhodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami	
6.2	Zmanjšanje odhodkov zaradi cen med povezanimi osebami rezidenti v skladu z določbami ZDDPO-2	
6.3	Zmanjšanje odhodkov za obresti na prejeta posojila od povezanih oseb	
6.4	Zmanjšanje odhodkov za obresti na prejeta posojila od povezanih oseb rezidentov v skladu z določbami ZDDPO-2	
6.5	Zmanjšanje odhodkov v znesku 50 % oblikovanih rezervacij, ki niso davčno priznane	
6.6	Zmanjšanje odhodkov za odhodke prevrednotenja terjatev (razen odhodkov prevrednotenja terjatev, ki se po računovodskih standardih prevrednotujejo zaradi spremembe valutnega tečaja), ki se po prvem odstavku 21. člena ZDDPO-2 ne priznajo	
6.7	Izvem odhodkov, ki se nanašajo na izvzete prihodke na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja	
6.8	Nepriznani odhodki za pokrivanje izgub iz preteklih let	
6.9	Nepriznani odhodki za stroške, ki se nanašajo na privatno življenje	
6.10	Nepriznani odhodki za stroške prisilne izterjave davkov ali drugih dajatev	
6.11	Nepriznani odhodki za kazni, ki jih izreče pristojni organ	
6.12	Nepriznani odhodki za davke	
6.13	Nepriznani odhodki za obresti od nepravočasno plačanih davkov ali drugih dajatev	
6.14	Nepriznani odhodki za obresti od posojil, prejetih od oseb, določenih v 8.b točki prvega odstavka 30. člena ZDDPO-2	
6.15	Nepriznani odhodki za podkupnine in druge oblike premoženjskih koristi	
6.16	Nepriznani odhodki za donacije	
6.17	Drugi odhodki, ki se ne priznajo v skladu z 29. členom ZDDPO-2	
6.18	Nepriznani odhodki v višini 50 % stroškov reprezentance	252,42
6.19	Nepriznani odhodki za obračunano amortizacijo, ki presega amortizacijo, obračunano po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in na podlagi predpisanih stopenj	
6.20	Nepriznani odhodki za amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost je bila predhodno odpisana in davčno priznana	
6.21	Nepriznani odhodki za nagrade vajencem, ki presegajo višino, določeno z zakonom	
6.22	Nepriznani odhodki za stroške, ki se nanašajo izključno na zavezanca	
6.23	Nepriznani odhodki za zagotavljanje bonitet in drugih izplačil v zvezi z zaposlitvijo zaposlenih pri zavezancu, če niso obdavčeni po Zakonu o dohodnini	
6.24	Odhodki, nastali v zvezi s prihodki iz zap. št. 2.4	

6.25	Zmanjšanje odhodkov v primeru prodaje ali drugačne odtujitve sredstva pred dokončno obračunano amortizacijo za znesek razlike med amortizacijo, obračunano za davčne namene in amortizacijo, obračunano za poslovne namene	
6.26	Drugi nepriznani odhodki	
6.27	Zmanjšanje odhodkov za odhodke, ki so že zniževali davčno osnovo v tekočem ali preteklih davčnih obdobjih	
6.28	Zmanjšanje odhodkov za razliko v amortizaciji pri novem zasebniku glede na določbo 1.b točke četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	
6.29	Zmanjšanje odhodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neobdavčene zneske glede na določbo 1.b točke četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	
7.	Popravek odhodkov na raven davčno priznanih – povečanja (vsota 7.1 do 7.8)	0,00
7.1	Povečanje odhodkov za porabo rezervacij, ki ob oblikovanju niso bile ali so bile delno priznane kot odhodek	
7.2	Povečanje odhodkov za odhodke prevrednotenja terjatev, ki se priznajo ob odpisu celote ali dela terjatev, ki niso bile poplačane oziroma poravnane	
7.3	Povečanje odhodkov za odhodke prevrednotenja in odpise drugih sredstev, ki se priznajo ob prodaji oziroma odtujitvi	
7.4	Povečanje odhodkov za razliko pri amortizaciji do zneska, obračunanega po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in na podlagi predpisanih stopenj	
7.5	Povečanje odhodkov za odpis do celotne nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev ob prenosu v uporabo	
7.6	Povečanje odhodkov v primeru prodaje ali drugačne odtujitve sredstva pred dokončno obračunano amortizacijo za znesek razlike med amortizacijo, obračunano za poslovne namene, in amortizacijo, obračunano za davčne namene	
7.7	Povečanje odhodkov za razliko v amortizaciji pri novem zasebniku glede na določbo 1.b točke četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	
7.8	Povečanje odhodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neupoštevane izgube pri prenosu sredstev na novega zasebnika glede na določbo 1.b točke četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2	
8.	DAVČNO PRIZNANI ODHODKI (5 – 6 + 7)	15.705,85
9.	RAZLIKA med davčno priznanimi prihodki in odhodki (4 – 8)	4.388,03
10.	RAZLIKA med davčno priznanimi odhodki in prihodki (8 – 4)	0,00
11.	Sprememba davčne osnove zaradi prehoda na nov način računovodenja, pri spremembah računovodskih usmeritev, popravkih napak in prevrednotenjih (11.1 - 11.2 + 11.3 - 11.4)	0,00
11.1	Povečanje davčne osnove za znesek razlik zaradi sprememb računovodskih usmeritev in popravkov napak	
11.2	Zmanjšanje davčne osnove za znesek razlik zaradi sprememb računovodskih usmeritev in popravkov napak	
11.3	Povečanje davčne osnove za znesek presežka iz prevrednotenja zaradi prevrednotenja gospodarskih kategorij, ki ga zavezanec prenese v preneseni poslovni izid, vključno s presežki iz prevrednotenja sredstev, ki se amortizirajo	
11.4	Zmanjšanje davčne osnove za že obdavčene dolgoročne rezervacije za pokojnine, jubilejne nagrade in za odpravnine pri prehodu na nov način računovodenja	
12.	Povečanje davčne osnove (vsota 12.1 do 12.3)	0,00
12.1	Znesek izkoriščene davčne olajšave za investiranje zaradi prodaje ali odtujitve sredstva pred predpisanim rokom	
12.2	Znesek izkoriščene davčne olajšave za investiranje zaradi odsvojitve ali prenosa sredstva iz Pomurske regije pred predpisanim rokom	
12.3	Povečanje davčne osnove za predhodno davčno priznane odhodke iz oslabitve terjatev, zaradi neizpolnitve pogojev za odpis	
13.	DAVČNA OSNOVA (9 + 11 + 12) ali (11 + 12 - 10) če je > 0	4.388,03
14.	DAVČNA IZGUBA (9 + 11 + 12) ali (11 + 12 - 10); če je < 0	

Davčni obračun za zasebnike za leto 2012

Tudi tokrat smo za vas pripravili pripomoček za lažje »prebivanje« skozi Davčni obračun akontacije dohodnine od dohodkov iz dejavnosti za leto 2012 (odslej tudi davčni obračun), čeprav na tem področju tudi v letu 2012 ni bilo večjih sprememb. Enako velja tudi za sestavo davčnega obračuna za pravne osebe. Dobrodošle so zlasti spremembe obeh davčnih zakonov v letu 2012, Zakona o dohodnini in Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, ki se nanašajo na večje davčne olajšave za vlaganja v opremo in raziskave ter razvoj, uporabljamo pa jih že pri davčnem obračunu za leto 2012. Več o vrstah in načinu uveljavljanja davčnih olajšav za leto 2012 je napisala v svojem prispevku davčna svetovalka OZS, Maja Hren.

Do kdaj lahko oddamo podatke »Davčni obračun za zasebnike« DURS-u in na kakšen način?

Rok za oddajo davčnega obračuna za leto 2012 s prilogami je najkasneje do 2. aprila 2013.

Način oddaje je **samo elektronski** preko sistema e-davki. Podrobnejša navodila glede elektronskega oddajanja davčnega obračuna najdete na spletnem portalu e-davki.

V prilogi 15 obrazca »Davčni obračun« najdete tudi Navodilo za predložitev davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti v elektronski obliki, ki vsebuje te napotke:

1. Zavezanci lahko predložijo dokument v elektronski obliki prek sistema eDavki na spletni naslov: edavki.durs.si.

Davčna uprava Republike Slovenije bo pripravila (v času objave tega članka je že pripravila) program za vnos podatkov za obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Zavezanci ga lahko prevzamejo na spletni strani DURS <http://www.durs.gov.si> ali edavki.durs.si/OpenPortal/Pages/DD/Fineus/Setup.htm.

2. Predpisana oblika datoteke je XML in je objavljena na spletni strani DURS: <http://www.durs.gov.si>

Ali <http://edavki.durs.si/OpenPortal/Pages/Technical/Form-sXml.aspx> (XML shema za DDD-DDD z najvišjo verzijo).

Do kdaj in na kakšen način lahko oddate podatke iz letnih poročil AJPES-u?

Poleg davčnega obračuna ste samostojni podjetniki dolžni oddati AJPES-u **do najkasneje 2. aprila 2013** za preteklo leto tudi podatke iz letnih poročil, in sicer:

- **podatke iz letnih poročil na poenotenih obrazcih** (za državno statistiko, s **predložitvijo izjave** za uveljavljanje poenostavitve pa tudi za javno objavo),
- **letno poročilo v neenotni obliki** v PDF datoteki (za javno objavo).

Podatke lahko v spletno aplikacijo vnesete neposredno ali pa v spletno aplikacijo uvozite XML datoteko, ki jo pripravite iz Excel preglednice. Tudi glede oddajanja teh podatkov najdete podrobna navodila na spletni strani AJPES-a.

Podrobnejša vsebina določenih postavk obrazca Davčni obračun akontacije dohodnine od dohodkov iz dejavnosti za leto 2012

1. Prihodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih

V to zaporedno številko vpišemo znesek prihodkov, ki smo jih ugotovili v izkazu poslovnega izida – vpišemo podatek o znesku prihodkov, ki je že popravljen za razliko med začetnimi in končnimi zalogami gotovih izdelkov, polizdelkov ali nedokončane proizvodnje, kar opravimo v izkazu poslovnega izida.

1.1. Dohodki, od katerih je bil odtegnjen davek na viru, vključno z davčnim odtegljajem

Ta podatek izpolnimo najpogosteje takrat, če smo ustvarili dohodke v tujini in je bil od njih tudi že obračunan in plačan davek – vpišemo bruto znesek dohodkov z davčnim odtegljajem, ki ga lahko uveljavljamo kot odbitek.

2. Popravek prihodkov na raven davčno priznanih – zmanjšanja (vsota od 2.1 do 2.7)

2.1 Izvzem prihodkov iz odprave ali porabe že obdavčenih ali delno obdavčenih rezervacij

Že v davčnem obračunu za leti 2003 in 2004 se rezervacije določenih stroškov niso v celoti davčno priznale. V davčnem obračunu za leto 2005 in 2006 se stroškov rezervacij sploh ni smelo upoštevati, v letih 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 in 2012 pa so se priznale v velikosti 50 %. Ko poslovni dogodki, zaradi katerih smo oblikovali rezervacije kasneje dejansko nastanejo, lahko iz prihodkov izvzamemo tisti del rezervacij, ki v preteklosti niso bile davčno priznane.

2.2 Izvzem prihodkov na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja (metoda izvzetja)

Na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnemu obdavčevanju je možno, da se določeni dohodki izvzamejo iz obdavčitve, ker so bili že obdavčeni v drugi državi.

2.3 Izvzem prihodkov iz naslova odprave oslabitve, če se predhodna oslabitev ni upoštevala

Podatek izpolnimo, če smo v preteklosti opravili oslabitve sredstev, ki v preteklih letih niso bile davčno priznane (osnovna sredstva, terjatve), v letu 2012 pa smo odpravili oslabitev v dobro prihodkov, ki so bili v tekočem ali v preteklih letih že vključeni v davčno osnovo (npr. davčni inšpektor nam je pri davčnem pregledu povečal davčno osnovo za določene prihodke, kasneje pa je pritožbeni organ ugotovil, da je bilo to povečanje neupravičeno, ipd.).

2.4. Izvzem prihodkov, doseženih od dividend, obresti, prihodkov, doseženih na podlagi odsvojitve lastniških deležev, ali odsvojitve investicijskih kuponov

Ta vrstica ostane pri zasebnikih, ki opravljajo dejavnost, praviloma prazna.

2.5. Izvzem prihodkov, ki so v tekočem oziroma so bili v preteklih davčnih obdobjih že vključeni v davčno osnovo, zaradi odprave dvojne obdavčitve

Pri zasebnikih praviloma ni teh poslovnih dogodkov. Če smatrate, da so nastali, se glede izpolnjevanja te vrstice posvetujte s strokovnjakom.

2.6 Izvzem prihodkov zaradi predhodno nepriznanih odhodkov

Če smo v preteklih davčnih obdobjih izključili iz obdavčitve nekatere odhodke (denarne kazni, obresti za nepravočasno plačane

davke in prispevke, ipd.), kasneje pa se v postopku ugotovi, da so bili ti zneski neupravičeno zaračunani in nam jih država vrne, te prihodke izvzamemo iz davčne osnove.

2.7 Zmanjšanje prihodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neupoštevane izgube pri prenosu sredstev na novega zasebnika glede na določbo 1. b. točke četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2

Če smo se v letu 2012 davčno nevtralnno preoblikovali ali prenesli podjetje s. p.-ja na naslednike, se razlika med davčno in pošteno vrednostjo prenesenih sredstev na nov poslovni subjekt pri prenosniku **ne vključuje** med davčne prihodke. Ta postavka je povezana z zap. št. 7.8.

3. Popravek prihodkov na raven davčno priznanih – povečanja (vsota od 3.1 do 3.5)

3.1 Povečanje prihodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami, ki se opravi najmanj do višine, ugotovljene z upoštevanjem primerljivih tržnih cen po ZDDPO-2 in

3.2 Povečanje prihodkov zaradi cen med povezanimi osebami rezidenti po ZDDPO-2

Pri ugotavljanju prihodkov upoštevamo transferne cene (prenosne) med povezanimi osebami, ki iz davčnega vidika (sicer pa lahko) ne smejo biti nižje od primerljivih tržnih cen za enakovrstno blago, proizvode in storitve (sredstva) na domačem ali primerljivem tujem trgu. Če so cene med povezanimi osebami nižje od primerljivih tržnih cen, smo dolžni za to razliko povečati davčno osnovo. To še zlasti velja za primere, ko gre za posle med davčnima zavezancema z različnimi vrstami obdavčitev – **npr. če ima mož s. p., žena pa d. o. o. in oba poslovna subjekta med sabo poslujeta po nižjih ali višjih cenah od primerljivih tržnih cen.** Enako pravilo velja tudi za primere, ko ima ena oseba hkrati s. p. in d. o. o., ki medsebojno poslujeta in sta lastniško prepletena na tak način, da te povezave vplivajo na poslovne odločitve v zvezi s cenami blaga in storitev.

3.3 Povečanje prihodkov od obresti na dana posojila povezanim osebam nerezidentom in

3.4 Povečanje prihodkov od obresti na dana posojila povezanim osebam rezidentom v skladu z določbami ZDDPO-2

Če so bile obresti obračunane po nižji obrestni meri ali sploh niso bile obračunane, se prilagoditev prihodkov opravi najmanj do višine, ugotovljene z upoštevanjem zadnje objavljene, ob času odobritve posojila oziroma ob času obračuna obresti znane priznane obrestne mere.

Ti dve vrstici (3.3. in 3.4.) davčni zavezanec izpolni le, če bi dal povezanim osebam posojilo po nižji obrestni meri ali pa obresti sploh ne bi obračunal. Dejstvo je, da samostojni podjetnik praviloma ne daje posojil kot podjetnik, temveč kot fizična oseba – občan, zato bosta ti dve vrstici v večini primerov prazni.

3.5 Povečanje prihodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neobdavčene zneske glede na določbo 1.b točke četrtega odstavka 51. člena ZDoh-2

Sem vpišemo znesek povečanja prihodkov pri prevzemniku podjetja, in sicer za razliko med pošteno in davčno vrednostjo sredstev, če je bila ob prenosu podjetja uveljavljena davčno nevtralna obravnava, po datumu prenosa pa niso bili izpolnjeni vsi predpisani pogoji za oprostitve.

4. Izračun v obrazcu (Davčno priznani prihodki 1-2+3)

5. Odhodki (Znesek odhodkov, ugotovljenih v izkazu poslovnega izida)

6. Popravek odhodkov na raven davčno priznanih – zmanjšanja (zap. št. 6.1 do 6.29)

6.1 Zmanjšanje odhodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami

Znesek prilagoditve (zmanjšanja) odhodkov pri transfernih cenah s povezanimi osebami iz ZDDPO-2, ki se opravi največ do višine, ugotovljene z upoštevanjem primerljivih tržnih cen.

6.2 Zmanjšanje odhodkov zaradi cen med povezanimi osebami rezidenti iz 16. člena ZDoh-2 v skladu z določbami ZDDPO-2

Ker se nam pri poslih s povezanimi osebami priznajo odhodki le do višine primerljivih tržnih cen, smo dolžni za razliko med nižjimi pogodbenimi cenami in primerljivimi tržnimi cenami zmanjšati odhodke.

6.3 Zmanjšanje odhodkov od obresti na prejeta posojila od povezanih oseb

To povečanje se, če so bile obresti obračunane po višji obrestni meri, opravi tako, da so odhodki od obresti upoštevani največ do višine, ugotovljene z upoštevanjem zadnje objavljene, ob času odobritve posojila oziroma ob času obračuna obresti znane priznane obrestne mere.

6.4 Zmanjšanje odhodkov za obresti na prejeta posojila od povezanih oseb rezidentov v skladu z določbami ZDDPO-2

To povečanje se, če so bile obresti obračunane po višji obrestni meri, opravi tako, da so odhodki upoštevani največ do višine, ugotovljene z upoštevanjem zadnje objavljene, ob času odobritve posojila oziroma ob času obračuna obresti znane priznane obrestne mere.

Samostojni podjetnik izpolni ti dve vrstici (6.3 in 6.4), če je prejel od povezanih oseb posojila po višji/nižji obrestni meri od tiste, ki je davčno priznana. Metodologija za določanje priznane obrestne mere in priznana obrestna mera za obresti na posojila med povezanimi osebami sta predpisani s Pravilnikom o priznani obrestni meri (Ur. l. RS, št. 141/2006 s spremembami).

6.5 Zmanjšanje odhodkov v znesku 50 % oblikovanih rezervacij, ki niso davčno priznane (se pri ugotavljanju davčne osnove ne priznajo kot odhodek)

ZDDPO-2 predpisuje davčno omejeno priznavanje nekaterih vrst rezervacij, ki ob oblikovanju niso v celoti davčno priznane. V poslovnih knjigah in posledično v izkazu poslovnega izida prikažemo oblikovane rezervacije v celotnem 100 % znesku, v davčnem obračunu pa zmanjšamo davčne odhodke za 50 % zneska oblikovanih rezervacij za naslednje rezervacije: za dana jamstva ob prodaji proizvodov in storitev, za stroške reorganizacije poslovanja, za pričakovane izgube iz kočljivih pogodb, za pokojnine (v Sloveniji to ne pride v poštev), za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi. Ostale vrste rezervacij **pa so v celoti davčno priznane.**

6.6 Zmanjšanje odhodkov za odhodke prevrednotenja terjatev zaradi oslabitve, ki se po ZDDPO-2 ne priznajo, razen za odhodke prevrednotenja terjatev, ki se po računovodskih stan-

dardih prevrednotujejo zaradi spremembe valutnega tečaja (zaradi tečajnih razlik se terjatve ne prevrednotujejo)

Kljub spremenjenemu izrazoslovju (prevrednotenje terjatev) poznamo še vedno dvomljive in sporne terjatve, ki jih oslabimo (oblikujemo popravke terjatev) ter terjatve, ki jih lahko odpišemo, ker so nastopili razlogi za odpis (izbris terjatev iz poslovnih knjig). V poslovnih knjigah knjižimo zmanjšanja vrednosti dvomljivih in spornih terjatev kot prevrednotovalne odhodke v skladu s sprejetimi računovodskimi usmeritvami – sklepi. Takšne terjatve so sicer oslabiljene, vendar so še vedno »prisotne« v poslovnih knjigah. Če določenih terjatev, ki so bile sicer dvomljive ali sporne predhodno nismo oslabili (kar je narobe, saj moramo upoštevati načelo previdnosti, sicer izkazujemo previsok poslovni rezultat in posledično tudi podjetnikov kapital), jih ob nastopu razlogov za odpis (zastaranje ali sklep o njeni neizterljivosti) tudi odpišemo tako, da jih knjižimo med prevrednotovalne odhodke. Odpis predhodno oslabiljenih terjatev pa pomeni le zaprtje kontov terjatev. Za davčne potrebe se priznajo odhodki iz prevrednotenja terjatev v obračunanem znesku, ki ne sme presegati manjšega od teh zneskov:

- **aritmetične sredine v preteklih 3 davčnih obdobjih dejansko odpisanih** (in ne zgolj popravljenih) terjatev na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča o zaključenem stečajnem postopku ali na podlagi pravnomočnega sklepa o potrditvi prisilne poravnave, če terjatve niso bile poplačane, ali če podjetnik dokaže, da bi bili stroški sodnega postopka in izterjave nerazumno visoki v primerjavi z vrednostjo terjatve. V davčnem postopku bo treba tudi dokazati, da smo opravili vsa ravnanja v duhu skrbnega gospodarja, da bi bile naše terjatve poplačane, vendar pa smo bili pri tem neuspešni, ali

- **1 % obdavčljivih prihodkov davčnega obdobja** (zap. št. 3 tega obrazca).

6.7 Izvzem odhodkov, ki se nanašajo na izvzete prihodke na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja

Če smo v zap. št. 2.2 prikazali znesek izvzetih prihodkov zaradi uveljavljanja obdavčitve po mednarodnem sporazumu, tudi tu prikazemo znesek izvzetih odhodkov.

6.8 Nepriznani odhodki za pokrivanje izgub iz preteklih let

Ta vrstica bo ostala prazna, saj podjetnik ne izkazuje v izkazu poslovnega izida izgube kot odhodek, temveč ugotovljeni dobiček ali izgubo, ki ju ugotovimo kot razliko med prihodki in odhodki, ki neposredno vplivata na višino podjetnikovega kapitala.

6.9 Nepriznani odhodki za stroške, ki se nanašajo na privatno življenje (zavezanca, povezanih oseb in drugih oseb ter delavcev, kakor so, glede na posamezen primer, stroški za zabavo, oddih, šport in rekreacijo, vključno s pripadajočim davkom na dodano vrednost)

V to vrstico vpišemo vse tiste ugodnosti, ki se nanašajo na privatno življenje nosilca dejavnosti, povezanih oseb in drugih oseb – mislimo predvsem na stroške oddiha, rekreacije, zabave in na druge stroške, ki niso poslovno potrebni in tudi niso ugodnosti, ki bi bile povezane z zaposlitvijo. Če za privatno rabo poslovnih sredstev plačujemo najemnino ali uporabnino, se sorazmerno prihodkom iz tega naslova priznajo tudi stroški.

6.10 Nepriznani odhodki za stroške prisilne izterjave davkov ali drugih dajatev

To so praviloma davčno nepriznani odhodki.

6.11 Nepriznani odhodki za kazni, ki jih izreče pristojni organ

Kazni, ki jih plačamo zaradi opravljanja dejavnosti, ki je v nasprotju s predpisi, niso davčno odhodek.

6.12 Nepriznani odhodki za davke

S tem so mišljene tiste davčne obveznosti, ki jih je zavezanec plačal kot fizična oseba in niso povezani v zvezi z opravljanjem dejavnosti (npr. davek od premoženja, davek na dediščine in darila), dohodnina, davek na dodano vrednost, ki ga je zavezanec uveljavil kot odbitok davka v skladu z zakonom, ki ureja davek na dodano vrednost, samoprispevek, uveden v skladu s predpisi o samoprispevku.

Ta vrstica bo praviloma prazna, saj podjetnikovi davki niso odhodki njegovega podjetja, pač pa jih poravnava iz svojega podjetnikovega dohodka (osebne porabe), kar posledično zmanjšuje tudi podjetnikov kapital.

6.13 Nepriznani odhodki za obresti, ki jih izreče pristojni organ.

S tem so mišljeni zneski obresti od nepravčasno plačanih davkov ali drugih dajatev.

6.14 Nepriznani odhodki za obresti od posojil, prejetih od oseb, določenih v 8.b točki prvega odstavka 30. člena ZDDPO-2

V to vrstico vpišete odhodke od obresti za najeta posojila od oseb, ki imajo sedež ali prebivališče v državah z ugodnejšim davčnim režimom, v katerih je splošna/povprečna stopnja obdavčitve dobička nižja od 12,5 % (seznam objavlja MF na svojih spletnih straneh).

6.15 Nepriznani odhodki za podkupnine in druge oblike premoženjskih koristi, dane fizičnim ali pravnim osebam

Ta vrstica bo praviloma prazna, če pa bi jo kdo moral izpolniti, naj si pridobi podrobnejše informacije o tem.

6.16 Nepriznani odhodki za donacije, dane fizičnim ali pravnim osebam

V poslovnih knjigah se knjiži zneske donacij med odhodke, v davčnem obračunu pa donacije niso odhodki, temveč davčne olajšave, ki jih boste lahko uveljavljali v nadaljevanju tega obrazca.

6.17 Drugi odhodki, ki se ne priznajo v skladu z 29. členom ZDDPO-2

Če med letom nastajajo določeni odhodki, ki niso skladni z običajno poslovno prakso, ker na primer razvijamo nov izdelek, storitev, poslovno idejo, jih bomo lahko davčno opravičili le, če bomo davčnemu organu pri morebitnem pregledu dokazali, da so ti odhodki skladni z našo poslovno prakso. V veliko pomoč pri tem nam bodo lastni pravilniki, sklepi, poslovni načrti, vizija, poslanstvo, celostna podoba, ...

6.18 Nepriznani odhodki v višini 50 % reprezentance

Stroški reprezentance nastajajo zaradi pogostitev (ne velja za zaposlene!!!), v zvezi z zabavo in dajanjem daril z logotipom ali brez in sicer le v odnosih s poslovnimi partnerji.

Znesek nepriznanih odhodkov v višini 50 odstotkov stroškov reprezentance (31. člen ZDDPO-2).

6.19 Nepriznani odhodki za amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev, ki presegajo amortizacijo, obračunano po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in na podlagi

predpisanih najvišjih letnih amortizacijskih stopenj

Davčno priznan je le strošek amortizacije, ki je obračunan z metodo enakomernega časovnega amortiziranja ob uporabi najvišjih letnih amortizacijskih stopenj, ki so predpisane v ZDDPO-2 in znašajo za:

1. gradbene objekte, vključno z naložbenimi nepremičninami, vrednotenimi po modelu nabavne vrednosti, 3 %,
2. dele gradbenih objektov, tudi dele naložbenih nepremičnin, 6 %,
3. opremo, vozila in mehanizacijo, 20 %,
4. dele opreme in opremo za raziskovalno dejavnost, 33,3 %,
5. druga vlaganja, 10 %.

Če so sredstva začela amortizirati po stopnjah, ki so veljale v preteklosti (npr. 2006), se jih lahko do konca amortizacijske dobe amortizira po takrat veljavnih, najvišjih davčno priznanih stopnjah.

6.20 Nepriznani odhodki za amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost je bila predhodno odpisana, odpis pa davčno priznan v skladu s šestim odstavkom 33. člena ZDDPO-2

Drobni inventar, ki je opredmeteno osnovno sredstvo in katerega posamična nabavna vrednost ne presega 500 evrov, se lahko takoj ob prenosu v uporabo 100 odstotno odpiše in je tak strošek v celoti davčno priznan. Za poslovne potrebe se lahko takšno sredstvo amortizira dlje - po metodi časovnega amortiziranja v njegovi dobi koristnosti, ki je lahko daljša od enega obračunskega obdobja. Zato se v primeru, ko je bilo za davčne namene takšno sredstvo v celoti amortizirano, za poslovne namene pa se amortizira več obračunskih obdobji, tak strošek amortizacije ni več davčno priznan.

6.21 Nepriznani odhodki za nagrade vajencem, ki presegajo višino, določeno z zakonom

Višina davčno priznanih nagrad vajencem ni določena v zakonu, saj je v njem predpisano le, da se priznajo v obračunanem znesku. Pravila obračunavanja nagrad vajencem so predpisana v Zakonu o poklicnem in strokovnem izobraževanju.

6.22 Nepriznani odhodki za stroške, ki se nanašajo izključno na zavezanca (osebo, ki opravlja dejavnost)

To so zlasti stroški v zvezi s službenimi potovanji, prehrano med delom, prevozom na delo in z dela, delom na terenu, ki presegajo višino, predpisano z Uredbo o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo (nepriznani odhodki v skladu s 57. členom ZDoh-2).

6.23 Nepriznani odhodki za zagotavljanje bonitet in drugih izplačil v zvezi z zaposlitvijo, v višini, ki je predmet obdavčitve po ZDoh-2, če dohodnina ni bila obračunana

Stroški za zagotavljanje bonitet in drugih izplačil v zvezi z zaposlitvijo so davčno priznani, če so od njih obračunani vsi prispevki in davki. Izjema od tega pravila so darila otrokom, starim manj kot 15 let do višine 42 evrov in darila zaposlenim do 13 evrov, ki so tudi davčno priznan strošek.

6.24 Znesek odhodkov, nastalih v zvezi z doseganjem prihodkov iz zap. št. 2.4

V to zaporedno številko ne bo podjetnik vpisal nobenega podatka, saj tudi prihodkov iz dividend ne izkazuje v davčnem obračunu.

6.25 Zmanjšanje odhodkov v primeru prodaje ali drugačne odtujitve sredstva pred dokončno obračunano amortizacijo za

znesek razlike med amortizacijo, obračunano za davčne namene in amortizacijo, obračunano za poslovne namene

Za sredstvo, za katero je bila za poslovne namene obračunana nižja amortizacija od te, ki je bila upoštevana kot odhodek pri obračunu davka, se v primeru prodaje ali drugačne odtujitve tega sredstva pred dokončno obračunano amortizacijo, vpiše znesek razlike med amortizacijo, obračunano za poslovne namene in amortizacijo, obračunano za davčne namene.

Ta podatek se nanaša predvsem na sredstva, ki so se začela amortizirati v letu 2006, ko se je za sredstva, ki so se začela amortizirati v tem letu, priznala amortizacija, obračunana po predpisanih davčnih stopnjah, čeprav je bila lahko za poslovne namene obračunana po nižjih stopnjah. Davčne odhodke bomo zmanjšali za razliko med tako obračunano amortizacijo za poslovne namene in priznано amortizacijo za davčne namene tistega osnovnega sredstva, ki smo ga odtujili v letu 2012 (od katerega smo za poslovne namene obračunavali manjšo amortizacijo).

6.26 Drugi nepriznani odhodki (ki niso vključeni v prejšnje zaporedne številke)

6.27 Zmanjšanje odhodkov za odhodke, ki so že zniževali davčno osnovo v tekočem davčnem obdobju ali v preteklih davčnih obdobjih – praviloma tu ne bo podatka.

6.28 Zmanjšanje odhodkov pri novem zasebniku za razliko v amortizaciji prenesenih sredstev, pri katerih je bila poštena vrednost višja od davčne vrednosti

Pri prevzemniku podjetja, ki prevzeta sredstva vrednoti po poštenu vrednosti, obračunava amortizacijo od teh sredstev za poslovne namene tudi od teh vrednosti. Za davčne namene pa je treba obračunati amortizacijo od davčnih vrednosti prevzetih sredstev, zato je potrebno za razliko med poslovno in davčno amortizacijo zmanjšati odhodke.

6.29 Zmanjšanje odhodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev pri novem zasebniku, za razliko, za katero je bil zasebnik, ki je prenašal sredstva na novega zasebnika, oproščen davka od razlike med pošteno in davčno vrednostjo sredstev na obračunski dan prenosa

V primeru prenosa podjetja na drugega podjetnika je bil prenosnik oproščen davka na skrite rezerve (razlika med pošteno in davčno vrednostjo sredstev). Če novi podjetnik – prevzemnik to sredstvo odtuji v nasprotju s pogoji v zakonu, je dolžan za višino skritih rezerv, ki so bile predmet oprostitev pri prenosniku, zmanjšati odhodke.

7. Popravek odhodkov na raven davčno priznanih (skupni znesek povečanja odhodkov iz zap. št. 5 glede na določbe ZDDPO-2 in ZDoh-2 – seštevek zap. št. 7.1 do 7.8)

7.1 Povečanje odhodkov za porabo rezervacij, ki ob oblikovanju niso bile ali so bile delno priznane kot odhodek

Ko uresničimo poslovne dogodke, za katere smo v preteklosti oblikovali rezervacije, ki v obdobju oblikovanja niso bile v celoti davčno priznane (50 %), lahko med odhodke vključimo tudi del davčno nepriznanih rezervacij.

7.2 Povečanje odhodkov za odhodke prevrednotenja terjatev, ki se priznajo ob odpisu celote ali dela terjatev, ki niso bile poplačane oziroma poravnane

V to vrstico bomo vpisali dokončno izvedene odpise terjatev v letu 2012, če popravki teh terjatev v preteklih letih (od 2007 do 2011) niso bili davčno priznani oziroma vključeni v davčni obračun.

7.3 Povečanje odhodkov za odhodke prevrednotenja in odpise drugih sredstev, ki predhodno niso bili priznani in se priznajo ob prodaji ali drugačni odtujitvi sredstev

Sem vpišemo zneske davčno nepriznanih odhodkov iz naslova prevrednotenja in odpisov drugih sredstev (osnovnih sredstev, terjatev, zalog), ki v obdobju oblikovanja niso bili davčno priznani (v letih 2005 in 2006) v letu 2012 pa smo jih prodali, odtujili ali pa poravnali dolgove.

7.4 Povečanje odhodkov za razliko med amortizacijo, obračunano po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in na podlagi predpisanih stopenj (v skladu s 33. členom ZDDPO-2) in amortizacijo, obračunano za poslovne potrebe

Če podjetnik obračunava amortizacijo za poslovne potrebe po višjih stopnjah od davčno priznanih, lahko del davčno nepriznane amortizacije vključi med davčno priznane odhodke tistega obračunskega obdobja, v katerem obračunana amortizacija ne bo presežala davčno priznanega zneska (npr. ko bo osnovno sredstvo že amortizirano). Davčno priznane odhodke lahko povečamo tudi za razliko med davčno priznano amortizacijo sredstev, ki se amortizirajo od leta 2006 dalje in amortizacijo, obračunano za poslovne namene, če smo jo obračunali po nižjih stopnjah od predpisanih najvišjih stopenj za davčne namene.

7.5 Povečanje odhodkov za odpis do celotne nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev ob prenosu v uporabo

V skladu s šestim odstavkom 33. člena ZDDPO-2 povečamo odhodke za znesek odpisa do celotne nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev ter amortizacijo, obračunano za poslovne namene.

Rešitev je vsebinsko enaka kot pod zap. št. 6.2.

7.6 Povečanje odhodkov v primeru prodaje ali drugačne odtujitve sredstva pred dokončno obračunano amortizacijo za znesek razlike med amortizacijo, obračunano za poslovne namene in amortizacijo, obračunano za davčne namene

Ko prodamo sredstvo, za katero je bila za poslovne namene obračunana večja amortizacija, kot je bila davčno priznana, se za znesek razlike povečajo davčni odhodki.

7.7 Povečanje odhodkov za razliko v amortizaciji pri novem zasebniku (pri sredstvih, pri katerih je bila poštena vrednost nižja od davčne vrednosti – 1.b točka četrtega odstavka 51. člena Zdoh-2)

Podjetnik – prevzemnik, ki je prevzel sredstva, ki se amortizirajo in je bila njihova davčna vrednost višja od njihove poštena vrednosti, poveča odhodke za razliko med amortizacijo, obračunano za poslovne in za davčne namene. Za davčne namene ima namreč pravico do amortizacije, ki je obračunana od davčnih vrednosti sredstev.

7.8 Povečanje odhodkov v primeru odtujitve prenesenih sredstev za neupoštevane izgube (razlike med davčno in pošteno vrednostjo sredstev) pri prenosu sredstev na novega zasebnika, ki niso bile upoštevane pri določanju davčne osnove na obračunski dan prenosa

Rešitev je vsebinsko enaka kot pri zaporedni št. 2.7.

Zap. št. 8 do 11 – izračuni v obrazcu

11.1 Povečanje davčne osnove za znesek razlik zaradi preračunov, opravljenih zaradi sprememb računovodskih usmeritev in popravkov napak (pri obdavčljivih prihodkih in davčno priznanih odhodkih, vključno z rezervacijami za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine) in

11.2 Zmanjšanje davčne osnove za znesek razlik zaradi preračunov, opravljenih zaradi sprememb računovodskih usmeritev in popravkov napak (pri obdavčljivih prihodkih in davčno priznanih odhodkih)

Računovodske usmeritve so posebna načela, temelji, dogovori, pravila in navade, ki se jih podjetje drži pri pripravljanju in predstavljanju računovodskih izkazov. Če jih spreminjamo, moramo učinke sprememb preračunati za nazaj, kot da bi se nova usmeritev ves čas uporabljala. To naredimo tako, da preračunamo začetni saldo vsake vpletene sestavine lastniškega kapitala za prvo predstavljeno preteklo obdobje in vse ostale primerjalne zneske, razkrite v vseh preteklih obdobjih, kot da bi se bila nova računovodska usmeritev uporabljala že od vsega začetka.

Računovodske napake popravljamo glede na njihovo bistvenost – kaj je bistvena napaka pa opredelimo v računovodskem sklepu. Če je napaka bistvena, se popravi v breme/dobro podjetnikovega dohodka. Če napaka ni opredeljena kot bistvena, se vključi v poslovni izid leta 2012.

Ne glede na računovodsko obravnavo sprememb računovodskih usmeritev in odprave napak v računovodskih izkazih (preko rezultata ali preko kapitala), pa je potrebno za davčne potrebe za znesek izračunanih razlik v celoti povečati oziroma zmanjšati davčno osnovo v obdobju spremembe računovodske usmeritve oziroma odkritja napake.

11.3 Povečanje davčne osnove za znesek presežka iz prevrednotenja zaradi prevrednotenja gospodarskih kategorij (na višje poštene vrednosti), ki ga je zavezanec (v letu, za katerega se sestavlja ta obračun), prenese neposredno v preneseni poslovni izid (ali druge sestavine kapitala), vključno s presežki iz prevrednotenja sredstev, ki se amortizirajo

Presežek iz prevrednotenja izkazujejo tisti podjetniki, ki so se odločili, da bodo osnovna sredstva vrednotili po modelu prevrednotenja. Presežek iz prevrednotenja se ob oblikovanju izkazuje kot del celotnega kapitala podjetnika in ne kot prihodek. Podjetnik lahko za poslovne potrebe presežek iz prevrednotenja sproti prenaša v preneseni čisti poslovni izid v višini zneska amortizacije od prevrednotene nabavne vrednosti, lahko pa ga vanj v celoti prenese šele ob njegovi odtujitvi. Ne glede na to, kakšno računovodsko usmeritev sprejme za poslovne potrebe, je dolžan za davčne namene všteti v davčno osnovo sorazmerni del presežka iz prevrednotenja v višini vsakoletne obračunane amortizacije od prevrednotenega dela sredstva (15. člen ZDDPO-2).

11.4 Zmanjšanje davčne osnove (ob porabi oziroma odpravi dolgoročnih rezervacij) za že obdavčene dolgoročne rezervacije za pokojnine, jubilejne nagrade in za odpravnine, ki so bile ob prehodu na nov način računovodenja oblikovane v breme prenesenega poslovnega izida in obdavčene

Ta postavka se pri samostojnih podjetnikih praviloma ne bo poja-

vljala, nanaša pa se na poslovne dogodke, ki so nastali pred uvedbo sedaj veljavnih Slovenskih računovodskih standardov (SRS 2006).

12. Povečanje davčne osnove (vsota 12.1 do 12.3)

12.1 Znesek izkoriščene davčne olajšave za investiranje zaradi prodaje ali odtujitve sredstva pred predpisanim rokom

V 66.a členu ZDoh-2 pa je določeno, da smo dolžni povečati davčno osnovo za znesek izkoriščene olajšave, če predčasno (prej kot v treh letih po letu, v katerem smo uveljavljali olajšavo) odtujimo sredstvo ali izgubimo pravico do finančnega najema sredstva, za katerega smo predpisano olajšavo uveljavljali.

12.2 Znesek izkoriščene davčne olajšave za investiranje zaradi odsvojitve ali prenosa sredstva iz Pomurske regije oziroma iz problemskega območja z visoko brezposelnostjo pred predpisanim rokom

Navedeno vračilo olajšave se nanaša na nepravilno koriščenje olajšav zaradi odsvojitve sredstva ali njegovega prenosa izven Pomurske regije prej kot v petih letih po letu, v katerem smo olajšavo uveljavili.

12.3. Povečanje davčne osnove za predhodno davčno priznane odhodke iz oslabitve terjatev v preteklih davčnih obdobjih, če se odpis terjatev ne opravi pod pogoji iz šestega odstavka 21. člena ZDDPO-2

Zap. 13 do 14 Izračun v obrazcu (DAVČNA OSNOVA ALI DAVČNA IZGUBA)

Davčni »trik«:

Predlagamo, da v posameznem davčnem obdobju najprej zmanjšujete davčno osnovo z uveljavljanjem tistih davčnih olajšav, ki jih ni možno prenašati v naslednja davčna obdobja (npr. donacije v višini 0,3 % od ustvarjenih prihodkov). Temu naj sledi uveljavljanje davčnih olajšav, ki se lahko časovno omejeno prenašajo v prihodnja davčna obdobja (npr. naslednja tri ali pet let). Šele na koncu izkoristite pokrivanje davčne osnove za tiste namene, ki časovno niso omejeni, kot na primer pokrivanje izgube.

Izkazovanje in pokrivanje davčne izgube v letu 2012

Davčna izguba je presežek odhodkov nad prihodki, ki so ugotovljeni v skladu z davčnimi predpisi. Poznamo namreč tudi pojem »poslovna« izguba, ki jo ugotavljamo v skladu z računovodskimi predpisi v izkazu poslovnega izida in je lahko povsem drugačna od davčne izgube. Zaradi delnega priznavanja nekaterih odhodkov ali pa celo njihovega nepriznavanja je namreč davčna izguba praviloma nižja od poslovne.

Bistveno pri davčni izgubi je, da jo lahko davčni zavezanec (zasebnik in pravna oseba) pokriva z zmanjšanjem davčne osnove v naslednjih davčnih obdobjih, ki niso časovno omejena. Pravica do pokrivanja izgube ne preneha niti pri prehodu družbe na sistem obdavčitve na podlagi normiranih odhodkov.

Pri zmanjšanju davčne osnove na račun davčnih izgub iz preteklih davčnih obdobj se davčna osnova najprej zmanjša za davčno izgubo starejšega datuma.

Na podlagi sprememb davčnih predpisov v letu 2012, bo od 1. 1. 2013 dalje zmanjšanje davčne osnove zaradi davčnih izgub iz preteklih davčnih obdobj dovoljeno **največ v višini 50 % davčne**

osnove davčnega obdobja, vendar pa še vedno ne bo časovno omejeno.

Pojasnila ostalih postavk davčnega obračuna, ki se nanašajo na uveljavljanje različnih davčnih olajšav so objavljena v članku v nadaljevanju.

Maja Hren, davčna svetovalka

Uveljavljanje olajšav v davčnem obračunu za leto 2012

Spremenjena davčna zakonodaja je pri uveljavljanju olajšav v davčnem obračunu za leto 2012 prinesla nekaj pomembnih novosti. Enako kot lansko leto lahko samostojni podjetnik v davčnem obračunu uveljavlja naslednje olajšave:

- olajšava za investiranje,
  - pokrivanje izgube,
  - olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj,
  - olajšava za zaposlovanje invalidov,
  - olajšava za zavezanca invalida,
  - olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju,
  - olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
  - olajšava za donacije,
  - izplačila političnim strankam,
  - olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb,
  - olajšave za investiranje in zaposlovanje za Pomursko regijo.
- Dve dodatni davčni olajšavi pa je prinesel Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) skupaj s spremembo Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči 2011-2016 (v nadaljevanju Uredba), in sicer olajšavi za investiranje in zaposlovanje na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo, med katere se uvršča tudi Pokolpje (občine Kočevje, Kostel, Osilnica, Loški Potok, Črnomelj, Metlika in Semič).
- V nadaljevanju bomo podrobneje predstavili vsebino posameznih olajšav za leto 2012, ki jih določata Zakon o dohodnini (ZDoh-2) in Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2).

1. Pokrivanje davčne izgube

Zavezanec lahko zmanjšuje ugotovljeno davčno osnovo dohodka iz dejavnosti za znesek izgub iz preteklih let iz davčnih obdobj od leta 2000 dalje (časovno neomejeno). Najprej se zmanjšuje izguba kasnejšega datuma in sicer največ do velikosti davčne osnove. Pri logo 6 davčnega obračuna se izpolni, če ima zavezanec davčno

izgubo v obdobju, za katero se predlaga obračun, ali če ima nepokrito davčno izgubo iz preteklih davčnih obdobj.

Pomembno novost pri zasebnikih je prinesla novela ZDoh-2L (Uradni list RS, št. 94/2012), ki določa, da se lahko neizkoriščeni del izgube ob prenehanju opravljanja dejavnosti, če so izpolnjeni pogoji iz četrtega in devetega odstavka 51. člena ZDoh-2, prenese na novega zasebnika oziroma novo pravno osebo oziroma prevzemno pravno osebo. Šteje se, da je izgubo prevzel novi zasebnik oziroma nova pravna oseba oziroma prevzemna pravna oseba pod pogoji, kot bi veljali, če do prenehanja ne bi prišlo. Navedena sprememba se bo uporabljala za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2013. Za davčno leto 2013 pa se bo spremenila tudi višina uveljavljanja davčne izgube, ki se bo priznala največ v višini 50 odstotkov davčne osnove, torej ne več v višini celotne davčne osnove.

2. Olajšava za investiranje

Glede na spremembo v novelah ZDDPO-2H in ZDoh-2J (Uradni list RS, št. 30/2012) lahko zavezanec uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 40 odstotkov investiranega zneska v opremo in v neopredmetena dolgoročna sredstva v davčnem letu vlaganja. Za opremo iz prejšnjega odstavka pa se ne štejejo:

- pohištvo in pisarniška oprema, razen računalniške opreme in
  - motorna vozila, razen osebnih avtomobilov na hibridni ali električni pogon, avtobusov na hibridni ali električni pogon in tovornih motornih vozil z motorjem, ki ustreza najmanj emisijskim zahtevam EURO V, ter avtobusov z motorjem EURO IV.
- Davčna uprava je z novelo ZDDPO-2G (Uradni list RS, št. 24/2012) podaljšala prehodno obdobje, v katerem je mogoče uveljavljati olajšave za investiranje za nakup tovornih motornih vozil z motorjem EURO V in avtobusov z motorjem EURO IV, tudi za davčni leti 2012 in 2013. Olajšavo za investiranje pa je možno uveljavljati tudi za tisto opremo in neopredmetena sredstva, ki so bila pridobljena na podlagi finančnega najema.

Pri neopredmetenih sredstvih olajšava ne velja za dobro ime, vlaganja v stvarne in druge sorodne pravice na nepremičninah (zlasti v stavbno pravico) in vlaganja v tuja opredmetena sredstva.

Zavezanec lahko za neizkoriščen del olajšave zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih letih, vendar zmanjšanje ne sme presežati davčne osnove. Ob prenehanju opravljanja dejavnosti se lahko neizkoriščen del davčne olajšave prenese na novega zasebnika ali prevzemno pravno osebo.

Če zavezanec proda oziroma odtuji opremo oziroma neopredmeteno dolgoročno sredstvo, za katero je izkoristil davčno olajšavo prej kot v treh letih po letu vlaganja oziroma pred dokončnim amortiziranjem v skladu z ZDDPO-2, mora za znesek izkoriščene davčne olajšave povečati davčno osnovo v letu prodaje opreme oziroma neopredmetenega dolgoročnega sredstva.

Zaradi nejasnosti glede opredelitve opreme, za katero je mogoče uveljavljati investicijsko olajšavo, je davčna uprava podala naslednja pojasnila:

- olajšave za investiranje ni mogoče uveljavljati za motorna vozila, ki so prvotno namenjena prevozu potnikov ali tovora po cesti,
- olajšave se lahko uveljavljajo za nakup delovnih strojev in delovnih vozil, traktorjev, motokultivatorjev in drugih motornih vozil,

katerih prvotni namen ni prevoz potnikov ali tovora po cesti, in za nakup prevoznih sredstev, ki niso namenjena prevozu po cesti (npr. vodna in zračna plovila),

– vlečno vozilo se obravnava kot motorno vozilo, namenjeno za prevoz tovora po cesti, saj je namenjeno vlečenju priklopnega vozila, ki je opredeljen kot tovor. Olajšava za vlečno vozilo se torej lahko uveljavlja, če ima motor EURO V (za davčni leti 2012 in 2013),

– za nakup pohištva in pisarniške opreme se investicijska olajšava ne more uveljavljati za nakup tiste opreme, ki sodi med pohištvo oziroma med pisarniško opremo, ne glede na to, če se ta uporablja pri opravljanju dejavnosti,

– pohištvo je po splošno uveljavljenem pojmu del opreme bivanjskega ali poslovnega prostora, ki z namenom služi neki funkcionalni rabi, npr. hranjenju in odlaganju predmetov, sedenju, ležanju ali izvajanju funkcije delovne površine. Med pohištvo tako sodijo omare, mize, stoli, police, regali, sedežne garniture, klubske mize, ležišča, obešalniki, itd. Za nakup pohištva olajšave ni možno uveljavljati, ne glede na to, v katerem prostoru se pohištvo nahaja oziroma za kakšen namen se uporablja (npr. v pisarni, proizvodnem obratu, skladišču, gostinskem prostoru, laboratoriju, itd.),

– pisarniška oprema zajema široko paleto pohištvenih izdelkov za opremljanje pisarniških delovnih prostorov (npr. omare, predalniki, regali, pisalne mize, konferenčne mize, vrtljivi pisarniški stoli, itd.), poleg tega pa tudi drugo opremo (npr. naprave, pripomočke, stroje in druge predmete), ki se uporablja za opravljanje dejavnosti v pisarnah oziroma za pisarniško poslovanje (npr. kopirni stroj, faks, telefoni, rezalniki papirja, itd.). Podobno kot pri pohištvu tudi za nakup pisarniške opreme olajšave ni možno uveljavljati, ne glede na to, v katerem prostoru se pisarniška oprema nahaja oziroma za kakšen namen se uporablja.

Za namene uveljavljanja investicijskih olajšav zavezanec izpolni Prilogo 7a.

3. Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj

Tudi pri olajšavah za vlaganja v raziskave in razvoj sta noveli ZDDPO-2H in ZDoh-2J prinesli povečanje zneska uveljavljanja olajšave na 100 odstotkov zneska v davčnem letu, vendar največ v višini davčne osnove. Med vlaganja v raziskave in razvoj se štejejo vlaganja v:

- notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti zavezanca, vključno z nakupom raziskovalno-razvojne opreme, ki se izključno in stalno uporablja pri izvajanju raziskovalne-razvojne dejavnosti zavezanca,
- nakup raziskovalno-razvojnih storitev (ki jih izvajajo druge osebe, vključno s povezanimi osebami, oziroma druge javne ali zasebne raziskovalne organizacije).

Pravilnik o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v raziskave in razvoj (Uradni list št. 75/2012) natančneje določa, kaj pomeni in vključuje notranja raziskovalna in razvojna dejavnost zavezanca. Vlaganja v notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti in vlaganja v nakup raziskovalno-razvojnih storitev mora zavezanec opredeliti v poslovnem načrtu ali posebnem razvojnem projektu oziroma programu.

Enako kot olajšavo za investiranje lahko zavezanec za neizkoriščen del olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj zmanjšuje davčno

osnovo v naslednjih petih davčnih letih, vendar zmanjšanje ne sme presegati davčne osnove. Ob prenehanju opravljanja dejavnosti se lahko neizkoriščen del davčne olajšave prenese na novega zasebnika, prevzemno pravno osebo.

Za uveljavljanje olajšav za vlaganja v raziskave in razvoj zavezanec izpolni Prilogo 8a davčnega obračuna in Prilogo 1 zgoraj omenjenega Pravilnika, in sicer za vsak raziskovalno-razvojni projekt oziroma program posebej.

4. Olajšava za zaposlovanje invalidov

Zavezanec, ki zaposluje invalida po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 50 odstotkov izplačane plače te osebe.

Zavezanec, ki zaposluje invalida s 100 odstotno telesno okvaro ali gluho osebo, pa lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 70 odstotkov izplačane plače te osebe.

Zavezanec, ki zaposluje invalide nad predpisano kvoto in katerih invalidnost ni posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni pri istem delodajalcu, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 70 odstotkov izplačanih plač za te osebe.

V skladu s pojasnilom Davčne uprave se pri znižanju davčne osnove v določenem odstotku plače invalidne osebe upošteva obračunana bruto plača te osebe, brez prispevkov delodajalca na bruto plačo. Znesek bruto plače vključuje tudi t.i. trinajsto plačo in nadomestila plače, ki jih je delodajalec dolžan obračunati in izplačati v skladu s kolektivno pogodbo oziroma na podlagi pogodbe o zaposlitvi in ki v skladu s predpisi in računovodskimi standardi bremenijo delodajalca. V ta znesek pa se ne štejejo refundacije oziroma povračila, ki grejo v breme zdravstvenega zavarovanja ali drugega zavezanca oziroma se zagotavljajo iz proračuna, ter tudi ne regres za letni dopust, povračila stroškov v zvezi z delom in druga izplačila v zvezi z zaposlitvijo.

Za uveljavljanje olajšave za zaposlovanje invalidov zavezanec izpolni Tabela A Priloge 9 davčnega obračuna.

5. Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju

Zavezanec, ki sprejme vajenca, dijaka ali študenta po učni pogodbi za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini plačila tej osebi, vendar največ v višini 20 odstotkov povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec izvajanja praktičnega dela posamezne osebe v strokovnem izobraževanju.

Za uveljavljanje olajšave zavezanec izpolni Tabela B Priloge 9 davčnega obračuna.

6. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje

Delodajalec lahko za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki jih delno ali v celoti plača v korist delojemalcev (zavarovancev) izvajalca pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, uveljavlja davčno olajšavo za leto, v katerem so bile premije plačane, vendar največ do zneska, ki je enak 24 odstotkom obveznih prispevkov za PIZ za delojemalca in ne več kot 2.755,71 evrov za leto 2012.

Za uveljavljanje olajšave zavezanec izpolni Tabela C Priloge 9 davčnega obračuna.

7. Olajšava za donacije in izplačila političnim strankam

Zavezanec lahko uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, zdravstvene, športne, kulturne, ekološke in religiozne namene, in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije in rezidentom drugih držav članic EU, razen poslovnim enotam rezidentov držav članic EU, ki se nahajajo izven držav članic EU, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti, kot nepridobitnih dejavnosti, do zneska, ki ustreza 0,3 odstotka obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu.

Zavezanec lahko uveljavlja tudi dodatno znižanje davčne osnove do zneska, ki ustreza 0,2 odstotka obdavčenega prihodka zavezanca v davčnem letu, za znesek izplačil v denarju in v naravi za kulturne namene in za takšna izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenemu za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki delujejo v javnem interesu za te namene in sicer le za takšna izplačila rezidentom Slovenije in rezidentom drugih držav članic EU, razen poslovnim enotam rezidentov držav članic EU, ki se nahajajo izven držav članic EU, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti, kot nepridobitnih dejavnosti. Poleg tega lahko zavezanec uveljavlja tudi znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in naravi političnim strankam, vendar največ do zneska, ki je enak trikratni povprečni mesečni plači na zaposlenega pri zavezancu.

Neizkoriščeni del lahko zavezanec prenese v naslednja tri davčna obdobja, vendar ne več kot do zgoraj navedenih omejitev in največ v višini davčne osnove.

V zvezi z olajšavami za donacije zavezanec izpolni Prilogo 10 davčnega obračuna.

8. Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb

Če zavezanec na novo zaposli osebo, ki

– je mlajša od 26 let ali starejša od 55 let,

– je bila pred zaposlitvijo vsaj šest mesecev prijavljena v evidenci brezposelnih oseb pri Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje in – v obdobju zadnjih 24 mesecev ni bila zaposlena pri zavezancu ali njegovi povezani osebi,

lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 45 odstotkov izplačane plače te osebe. Enako kot pri olajšavah za zaposlovanje invalidov se kot osnova upošteva obračunana bruto plača te osebe, brez prispevkov delodajalca na bruto plačo.

Zaposlitev mora biti sklenjena za nedoločen čas na podlagi pogodbe o zaposlitvi. Olajšava se lahko uveljavlja za prvih 24 mesecev zaposlitve teh oseb v davčnem letu zaposlitve. Zavezanec lahko uveljavlja olajšavo le, če poveča skupno število zaposlenih delavcev v davčnem letu, v katerem na novo zaposli delavca, za katerega uveljavlja olajšavo, pri čemer se kot povečanje števila zaposlenih delavcev šteje, če je število zaposlenih delavcev na zadnji dan davčnega leta višje, kot je povprečje 12 mesecev v tem davčnem letu in manj mesecih, če je bilo to obdobje krajše. Pri ugotavljanju povečanja števila zaposlenih delavcev se zaposleni za delovni čas, krajši

od polnega časa, upoštevajo sorazmerno, pri čemer se zaposleni za določen čas ne upoštevajo.

9. Olajšava za zavezanca invalida

Posebno olajšavo lahko uveljavlja zavezanec, ki je invalid po zakonu, ki ureja zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, in ne zaposluje delavcev. Zavezanec pod temi pogoji lahko uveljavlja znižanje davčne osnove v višini 30 odstotkov povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, zavezanec invalid s 100 odstotno telesno okvaro ali zavezanec – gluha oseba pa v višini 60 odstotkov povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji za vsak mesec opravljanja dejavnosti.

10. Posebna osebna olajšava

Zavezancu, ki samostojno opravlja:

- specializiran poklic na področju kulturne dejavnosti in je značilen samo za področje kulturne dejavnosti ter je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi,
- novinarski poklic in je vpisan v razvid samostojnih novinarjev, ali
- poklic športnika in je vpisan v razvid poklicnih športnikov, se prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15 odstotkov prihodkov letno, do zneska 25.000 evrov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina. Za uveljavljanje posebne osebne olajšave zavezanec ne sme biti v delovnem razmerju in ne opravlja druge dejavnosti.

11. Olajšave za investiranje in zaposlovanje na problem- skih območjih z visoko brezposelnostjo (Pomurje in Pokolpje)

11.1. Olajšave za zaposlovanje

Davčne olajšave za zaposlovanje na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo lahko uveljavlja zavezanec po ZDoh-2, ki dosega dohodek iz dejavnosti in ima sedež in dejansko opravlja ekonomsko dejavnost v Pomurski regiji ali Pokolpju, in zavezanec po ZDoh-2, ki opravlja dejavnost, za katero ne obstaja registrski organ ali druga predpisana evidenca, in ima stalno ali začasno prebivališče v Pomurski regiji ali Pokolpju, in tam dejansko opravlja ekonomsko dejavnost.

Zavezanec lahko zmanjša davčno osnovo za 70 odstotkov stroškov dela (bruto plače in prispevkov delodajalca), če zaposli prikrajsanega delavca za dobo najmanj 12 mesecev. Olajšavo lahko uveljavlja za obdobje prvih 12 mesecev. Če pred potekom 12 mesečnega obdobja pogodbo o zaposlitvi odpove delavec, lahko zavezanec koristi olajšavo v sorazmernem delu. Če pa delovno razmerje predčasno odpove delodajalec, mora vrniti celoten znesek olajšave.

Prikrajšani delavec je vsaka brezposelna oseba, ki:

- je najmanj 6 mesecev prijavljena v vsaj eni evidenci Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ali
- ni dosegla stopnje srednjega strokovnega izobraževanja, srednjega poklicnega, tehniškega izobraževanja ali splošnega srednjega izobraževanja, ali
- je starejša od 50 let, ali
- živi sama ter ima enega ali več vzdrževanih članov, ali
- se bo zaposlila v dejavnosti, v kateri je neravnovesje med spolo-

ma za vsaj 25 odstotkov višje od povprečnega neravnovesja v vseh gospodarskih sektorjih v Republiki Sloveniji, ali

- je pripadnik etnične manjšine, ali
  - se šteje kot invalid v kvotnem sistemu zaposlovanja invalidov.
- Davčno olajšavo lahko uveljavijo le zavezanec, pri katerem se z zaposlitvijo brezposelne osebe poveča skupno število delovnih mest v zadnjih 12 mesecih. V primeru, da se število zaposlenih zmanjša zaradi prostovoljnega prenehanja delovnega razmerja, delovne nezmožnosti, starostne upokojitve, prostovoljnega skrajšanja delovnega časa ali zakonite odpovedi zaradi nediscipline, se to ne obravnava kot zmanjšanje števila zaposlenih in s tem ne vpliva na pravico do koriščenja olajšave. Olajšava se izključuje z olajšavo za zaposlovanje brezposelnih oseb po ZDoh-2 in ZDDPO-2. Zavezanec lahko uveljavlja olajšavo do najvišje dovoljene državne pomoči, ki ne sme presežati 50 odstotkov stroškov plač posameznega prikrajsanega delavca. Znesek koriščenja davčne olajšave se izračuna tako, da se 70 odstotkov stroškov plače prikrajsanega delavca množi z davčno stopnjo iz davčnega obračuna (pri pravnih osebah je za leto 2012 18 odstotkov, pri zasebnikih pa z ustrežno stopnjo po dohodninski lestvici). Znesek zmanjšanja davčne osnove bo torej vedno manjši od najvišje dovoljene državne pomoči. Pri uveljavljanju olajšav za Pomursko regijo zavezanec izpolni Prilogo 1 Uredbe po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015. Za uveljavljanje olajšav za Pokolpje pa je potrebno izpolniti Prilogo 1 Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči v obdobju 2011-2016.

11.2. Olajšave za investiranje

Davčne olajšave za investiranje na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo lahko uveljavlja zavezanec po ZDoh-2, ki dosega dohodek iz dejavnosti in ima sedež in dejansko opravlja ekonomsko dejavnost v Pomurski regiji ali Pokolpju, in zavezanec po ZDoh-2, ki opravlja dejavnost, za katero ne obstaja registrski organ ali druga predpisana evidenca, in ima stalno ali začasno prebivališče v Pomurski regiji ali Pokolpju, in tam dejansko opravlja ekonomsko dejavnost.

Zavezanec lahko uveljavlja davčno olajšavo v velikosti 70 odstotkov investiranega zneska za nove začetne investicije v opremo in neopredmetena sredstva. Uveljavijo jo lahko investitor, ki prispeva k investiciji najmanj 25 odstotkov lastnih sredstev. Za opremo in neopredmetena sredstva se štejejo tista sredstva, ki so opredeljena v 66.a členu ZDoh-2 ali 55.a členu ZDDPO-2. Ta olajšava se izključuje z olajšavo za investiranje po ZDoh-2 in ZDDPO-2.

Olajšava se lahko uveljavlja do najvišje dovoljene velikosti po pravilih za državne pomoči in pomoči »de minimis« - pomoč, ki jo Evropska unija dodeljuje malim in srednjim podjetjem, in zaradi svoje velikosti ne izkrivlja ali ogroža konkurence ter ni državna pomoč. Najvišja dovoljena državna pomoč in s tem investicijska olajšava pri velikih podjetjih ne sme presežati 30 odstotkov, pri srednjih 40 odstotkov in pri malih podjetjih 50 odstotkov vrednosti investicije. Pri uveljavljanju olajšav za Pomursko regijo zavezanec izpolni Prilogo 2 Uredbe po Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015. Za uveljavljanje olajšav za Pokolpje pa je potrebno izpolniti Prilogo 2 Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči v obdobju 2011-2016.

mag. Katarina Železnik Logar

Posvet o Informacij- skem sistemu IS- odpadki

Na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije smo za člane 7. 2. 2013 v sodelovanju z Agencijo RS za okolje pripravili brezplačen posvet o Informacijskem sistemu (IS-odpadki) za ravnanje z odpadki. Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 103/11) določa vzpostavitev informacijskega sistema za elektronsko podporo pri spremljanju pošiljk odpadkov z evidenčnimi listi in pri letnem poročanju o ravnanju z odpadki. Sistem se je vzpostavil s 1. 1. 2013. Građivo s posveta je objavljeno na spletnih straneh OZS (za člane/svetovalni center/varstvo okolja).

Zbiralci odpadkov in obdelovalci odpadkov so se bili dolžni registrirati do 1. 1. 2013, saj se je s tem datumom pričelo z elektronskim izpolnjevanjem evidenčnih listov preko IS-odpadki. Izvirni povzročitelji in drugi imetniki odpadkov se lahko registrirajo kot uporabniki v informacijskem sistemu po 1. 1. 2013. Za izvirne povzročitelje in druge imetnike odpadkov, ki se ne bodo registrirali kot uporabniki informacijskega sistema, bodo lahko evidenčne liste v njihovem imenu izpolnili in elektronsko podpisali zbiralci ali drugi izvajalci obdelave, če jih bodo za to pisno pooblastili. Ob tem ponovno poudarjamo, da naj vsi tisti povzročitelji, ki se bodo odločili za pooblastila, od prevzemnikov odpadkov zahtevajo, da jim posredujejo evidenčne liste. Le na ta način bodo lahko vedeli, kaj se z njihovim odpadkom dogaja, saj je večina odgovornosti za pravilno ravnanje prav na izvornih povzročiteljih.

Skladno z Uredbo o odpadkih lahko povzročitelji ali drugi imetniki odpadkov pooblastijo **le zbiralce odpadkov, ki so vpisani v**

Povzročitelj odpadkov

S strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje smo prejeli nekoliko drugačno obrazložitev definicije povzročitelja odpadkov za primere, ko obrtnik opravlja določene storitve na terenu, npr. menjava olja pri stranki na njeni mehanizaciji. Povzročitelj odpadka je v tem primeru stranka, ki mora z evidenčnim listom dokazati, da je pravilno ravnala z nastalim odpadkom (npr. odpadnim oljem). Če pa obrtnik storitev opravi v svojem servisu, je on povzročitelj odpadkov in nosi tudi vse obveznosti iz tega naslova (pravilno ravnanje, evidence, poročanje, ...).

evidenco zbiralcev odpadkov ali obdelovalce odpadkov (pre-delovalci ali odstranjevalci), ki imajo pridobljena okoljevarstvena dovoljenja s strani ARSO. Na spletnih straneh ARSO je te podatke možno preveriti. V zadnjem času se na terenu namreč pojavljajo zbiralci odpadkov, ki se deklarirajo kot zbiralci v tranzitu, kar pa skladno z našo zakonodajo ni možno. Prav tako možnosti pooblastila ponujajo trgovci in posredniki z odpadki, kar tudi ni dovoljeno. Zato naj bodo vsi povzročitelji odpadkov res pozorni, komu oddajajo svoje odpadke.

Letna poročila na ARSO

Ne pozabite na oddajo letnega poročila o ravnanju z nastalimi odpadki do 31. marca

Ponovno opozarjamo na obveznost poročanja o ravnanju z nastalimi odpadki v preteklem koledarskem letu. Zaradi sprememb zakonodaje je v letošnjem letu prišlo do določenih novosti pri zavezancih za izdelavo poročila. Poročilo o ravnanju z odpadki za leto 2012 so do konca marca 2013 prvič dolžni oddati tudi vsi tisti, ki so v preteklem letu zaposlovali **10 ali več ljudi, ne glede na nastale količine odpadkov**. Enako kot prejšnja leta velja, da so vsi povzročitelji odpadkov, ki so pravne ali fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, pri katerih v enem koledarskem letu nastane več kot 10 ton odpadkov ali 5 kg nevarnih odpadkov, dolžni na Agencijo RS za okolje (ARSO) najkasneje do 31. marca za preteklo koledarsko leto poslati poročilo o ravnanju z odpadki. Povzročitelji odpadkov pri katerih nastajajo odpadna olja (mineralna ali sintetična maziva ali industrijska olja) so dolžni poročati v vsakem primeru, ne glede na nastale količine.

Poročilo se po novem lahko pripravi z uporabo informacijskega sistema za ravnanje z odpadki, še vedno pa se jih lahko predloži tudi v pisni ali elektronski obliki na predpisanem obrazcu. V kolikor posamezniki niso prejeli obrazcev za poročanje, jih lahko dobijo na spletnih straneh Agencije RS za okolje (varstvo okolja/odpadki/obrazci), skupaj z navodili pa so objavljeni tudi na spletnih straneh OZS (člani/svetovalni center/varstvo okolja).

Druga poročila o odpadkih in o ravnanju z nastalimi odpadki

- **Ravnanje z embalažo in odpadno embalažo:** embalerji, pridobitelji embalaranega blaga, proizvajalci in pridobitelji embalaže, ki ni namenjena embalaranju blaga, in niso vključeni v skupni sistem ravnanja z odpadno embalažo (po Uredbi o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo) morajo posredovati poročilo o embalaži, ki so jo dali v promet, in ravnanju z odpadno embalažo za preteklo koledarsko leto. Embalerji, pridobitelji embalaranega blaga, proizvajalci in pridobitelji embalaže, ki ni namenjena embalaranju blaga, so dolžni za količine embalaže **od 5 do 15 ton** poslati na ARSO izjavo v pisni obliki, s katero jamčijo, da niso presegle količine 15 ton. Za količine do 5 ton pa ni potrebno poslati izjave. Izjema ne velja za embalažo, v katero je embalirano nevarno blago, ali če ravnanje urejajo posebni predpisi.

- **Sestavni avtomobilski deli:** poročilo oseb, ki imajo dovoljenje

za odvzem sestavnih avtomobilskih delov o ravnanju z izrabljenimi motornimi vozili do 31. marca za preteklo koledarsko leto.

Po Uredbi o odpadkih morajo za posamezne vrste odpadkov poročati tudi vsi ostali subjekti, ki ravnaajo z odpadki, zbiralci odpadkov in obdelovalci odpadkov (odpadne baterije in akumulatorji, izrabljene avtomobilske gume, gradbeni odpadki, električna in elektronska oprema, odpadna olja, ...).

Poročilo o ravnanju z izrabljenimi vozili

Proizvajalec, ki samostojno izpolnjuje obveznost po Uredbi o izrabljenih vozilih, mora najpozneje do 31. marca posredovati poročilo o ravnanju z izrabljenimi vozili za preteklo koledarsko leto.

V imenu proizvajalcev, ki so vključeni v izvajanje skupnega načrta, mora na ARSO poročilo posredovati nosilec skupnega načrta.

Upravljevec obrata za razstavljanje mora o razstavljenih izrabljenih vozilih in ravnanju z njimi poročati v skladu s Uredbo o odpadkih.

Poročanje o emisijah v zrak

• **Letno poročilo o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja** (lakirne kabine, srednje in velike kurilne naprave, ...): upravljevec teh virov mora podati poročilo o opravljenih meritvah na ARSO do 31. 3. za preteklo koledarsko leto. Če za preteklo koledarsko leto ni bilo potrebno opravljati občasnih meritev, se v poročilu navedejo podatki zadnjih občasnih meritev. Za male kurilne naprave ni potrebno poročati na ARSO.

• **Ozon / poročilo o ravnanju z ozonu škodljivimi snovmi:**

upravljevec nepremične opreme, ki vsebuje 3 kg ali več ozonu škodljivih snovi ali fluoriranih toplogrednih plinov, in vzdrževalec opreme morata do 31. marca tekočega leta predložiti letno poročilo o polnjenju in zajemu ozonu škodljivih snovi in fluoriranih toplogrednih plinov za preteklo leto, v katerem je treba navesti tudi podatke o ravnanju z odpadnimi ozonu škodljivimi snovmi in fluoriranimi toplogrednimi plini. Vzdrževalec opreme mora agenciji vsako leto najkasneje do 31. 3. predložiti poročilo o ravnanju z ozonu škodljivimi snovmi v elektronski in pisni obliki za preteklo koledarsko leto.

Poročanje o ravnanju z emisijami v vode

• **Poročilo o občasni ali trajni meritvi o opravljenih prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih vod:** zavezanec za obratovalni monitoring mora do 31. 3. oddati poročilo o občasni ali trajni meritvi o opravljenem obratovalnem monitoringu na ARSO.

Mag. Nina Scortegagna Kavčnik

Previdno pri nakupu rabljenega avtomobila

Pri nakupu rabljenega avtomobila je potrebno biti zelo previden. Avtomobila ne poznamo dobro in se v veliki meri zanašamo le na besede prodajalca. Nemalo pa je primerov, ko lepa zunanost avtomobila premami kupca, da jeklenega lepota tudi kupi. Večina prodajnih pogodb vsebuje klavzulo »videno-kupljeno«, ki pa prodajalca ne varuje pred napakami, ki jih pred kupcem namenoma prikrije. Če ima avtomobil napako, ki je prodajalec ni navedel (avto je bil poškodovan), bi pa zanjo moral vedeti, lahko tako kupec uveljavlja svoje pravice na podlagi stvarne napake. Kupec kupi rabljen avtomobil. Po nekaj dneh uporabe zasliši čudne zvoke motorja. Pri mehaniku ugotovi, da je menjalnik pokvarjen. Kljub temu, da je prepis opravljen in da si je vozilo ogledal ni vedel, da je menjalnik v tako slabem stanju. Verjetno je prodajalec za to vedel, vendar kupca o tej napaki namenoma ni obvestil. Vozilo tako nima lastnosti, ki so bile dogovorjene oziroma predpisane. Kupec lahko tako od prodajalca na podlagi stvarne napake zahteva odpravo napake, povračilo stroškov, znižanje kupnine, zamenjavo in celo odškodnino za povzročeno škodo. Podobne možnosti ima tudi, če ugotovi, da ima avtomobil več prevoženih kilometrov, kot jih navaja števec. Položaj kupca je odvisen predvsem od dejstva, ali je avtomobil kupil od fizične osebe, ali od prodajalca avtomobilov.

miniMAX

Z miniMAXom rastete!

miniMAX je najbolj priljubljen spletni računovodski program, ki poskrbi, da sta podjetnik in računovodja preko spleta 100% usklajena. S tem poenostavite poslovanje in dobite priložnost za hitrejšo poslovno rast.

20%
popusta

za prvi mesec uporabe
in 4 spletni seminarji
za vašo poslovno rast.

Ponudba velja do
31. 3. 2013.

SAOP d.o.o. | www.minimax.si | T 080 14 50 | info@minimax.si

Nakup avtomobila od fizične osebe

Skoraj vsaka tipska prodajna pogodba med fizičnimi osebami ima v svojih določilih klavzulo »videno-kupljeno«. To pomeni, da si je kupec vozilo ogledal, ga preizkusil in vozilo kupil kljub napakam, ki jih vozilo ima. Tako kupec nima pravice terjati prodajalca za napake, ki jih ugotovi po nakupu. To pa ne velja za napake, za katere je prodajalec vedel, a jih je kupcu zamolčal in za napake, ki so v nasprotju s točno dogovorjenimi lastnostmi avtomobila. Tako bi lahko denimo kupec uveljavljal stvarno napako pri avtomobilu, kjer se šele po nekaj urni vožnji pokaže, da menjalnik ne deluje pravilno.

Klavzula »videno-kupljeno« prodajalca ne štiti tudi v primeru skrite napake - napake, ki je ni mogoče ugotoviti z običajnim pregledom avtomobila. Za skrito napako gre, če je prodajalec kupcu zamolčal, da je bilo vozilo karambolirano. V primeru, da gre za stvarno ali skrito napako, mora kupec o tem obvestiti prodajalca. V primeru stvarne napake mora kupec prodajalca obvestiti v roku osmih dni po podpisu pogodbe, v primeru skrite napake pa tudi v roku osmih dni po ugotovitvi skrite napake, najkasneje pa v roku šestih mesecev, ko mu je bil avtomobil izročen.

Kupec, ki je o napaki pravočasno in pravilno obvestil prodajalca, lahko zahteva od prodajalca, da napako odpravi ali da mu izroči drugo stvar brez napake (izpolnitev pogodbe), zahteva znižanje kupnine ali odstopi od pogodbe. Prav tako lahko kupec od prodajalca zahteva povračilo škode, ki mu je bila zaradi te napake povzročena.

Nakup avtomobila od pravne osebe

V tem primeru kupca (fizično osebo) varuje Zakon o varstvu potrošnikov. Postopek je pri stvarnih napakah podoben, kot v primeru nakupa avtomobila od fizične osebe, le da so roki drugačni. Prodajalec v tem primeru odgovarja za napake, ki se pokažejo v roku enega leta po tem, ko je bilo vozilo izročeno kupcu. Kupec mora prodajalca o napaki obvestiti v roku dveh mesecev po odkritju napake in lahko od prodajalca zahteva, da odpravi napako na blagu, vrne del plačanega zneska v sorazmerju z napako, blago z napako zamenja z novim brezhibnim blagom ali vrne plačan znesek. V vsakem primeru ima potrošnik tudi pravico, da od prodajalca zahteva povrnitev škode, zlasti pa povračilo stroškov materiala, nadomestnih delov, dela, prenosa in prevoza izdelkov zaradi izpolnitve obveznosti iz prejšnjega stavka. Potrošnik mora v obvestilu o napaki natančneje opisati napako in prodajalcu omogočiti, da stvar pregleda. Obvestilo o napaki lahko potrošnik prodajalcu sporoči osebno, o čemer mu mora prodajalec izdati potrdilo, ali ga pošlje v prodajalno, kjer je bila stvar kupljena, ali ga izroči zastopniku prodajalca, s katerim je sklenil pogodbo.

Če je predmet pogodbe med prodajalcem in potrošnikom rabljena stvar, ne odgovarja prodajalec za stvarne napake na blagu, ki se pokažejo potem, ko mine leto dni, odkar je bila stvar izročena. Šteje se, da je napaka na stvari obstajala že v času izročitve, če se pojavi v roku šestih mesecev od izročitve. Z nobenim pogodbenim določilom pa ni mogoče omejiti ali izključiti prodajalčeve odgovornosti za stvarne napake.

Pri nakupu rabljenega avtomobila torej ne hitite. Natančno se prepričajte o njegovih lastnostih in če ste tega nevesči, za pomoč poprosite strokovnjaka. S tem boste privarčevali predvsem s časom, ki bi ga kasneje porabili za uveljavljanje svojih pravic.

mag. Boštjan J. Turk
Sodna praksa
**Odgovornost
proizvajalca
stvari z
napako**

Številni obrtniki, ki se ukvarjajo s proizvodnjo različnega tehničnega blaga, pogosto zamenjujejo svojo odgovornost iz naslova garancije na eni strani in pa odgovornost iz naslova proizvajalca stvari z napako na drugi strani. Razlika med njima je precejšnja in nosi tudi različne pravne posledice.

Medtem, ko gre pri garancijski odgovornosti za odgovornost proizvajalca nekega izdelka za njegovo brezhibno delovanje v določenem (garancijskem) roku, pa gre pri odgovornosti proizvajalca stvari z napako za odškodninsko odgovornost tistega, ki da določeno stvar, ki jo je izdelal v promet, če ta stvar zaradi kakšne napake povzroči škodo tretjim osebam. Tipičen primer take odgovornosti je, če denimo podjetje (obrtnik) proda pomivalni stroj, ki po nekaj dneh uporabe zaradi napake začne puščati vodo in stranki povzroči poplavo.

Odgovornosti proizvajalca stvari za napako ima sicer dve pojavniki obliki. Če da proizvajalec v promet zgolj (posamičen) proizvod z napako, govorimo o tako imenovani tovarniški napaki - gre za pomanjkljivost v izdelavi proizvoda. Mizarsko podjetje je bilo površno in je izdelalo stol z napako, zaradi katere je kupec padel in si poškodoval komolec. Proizvajalec pa lahko odgovarja tudi v primeru tako imenovane konstrukcijske napake. Tu gre za napake v smislu nevarnih lastnosti stvari, za katere proizvajalec ni ukrenil vsega, kar je potrebno, da škodo, ki jo je mogel pričakovati, prepreči z opozorilom, varno embalažo ali kakšnim drugim ustreznim ukrepom. Tipičen primer take odgovornosti je denimo odgovornost proizvajalca pirotehničnih sredstev, ki je dal v promet taka sredstva brez opozorila na embalaži, kako nevarnost pri uporabi teh sredstev preprečiti ali vsaj zmanjšati.

Proizvajalca se lahko oprosti odškodninske odgovornosti iz naslova odgovornosti za stvari z napako, če kupec oziroma uporabnik proizvoda ni uporabil za namen, za katerega je bil ta narejen. Če se denimo kupec na stolu, ki ga je kupil od mizarskega podjetja nevarno vrtil in nagiba in zaradi tega pade po tleh in si poškoduje komolec, potem bi se lahko mizarsko podjetje izognilo svoje odgovornosti za izdelan stol tudi, če je bil ta dejansko narejen z napako (možno pa je tudi, da bo v takem primeru mizarsko podjetje odgovarjalo skupaj s kupcem).

Pri presoji odgovornosti proizvajalca stvari z napako je zelo aktualno vprašanje, ali lahko proizvajalec odgovarja tudi za škodo,

ki jo je povzročil proizvod, ki v času njegove izdelave v znanosti še ni bil spoznan za nevarnega in zato še ni bilo mogoče predvideti, da bo nastala škoda kot morebitna posledica tako izdelanega proizvoda. Vprašanje take odgovornosti se je pogosto pojavljajo pri proizvajalcih nekaterih vozil in delovnih strojev. V sodni praksi je glede tega vprašanja uveljavljeno stališče, v skladu s katerim bi bila odgovornost takega proizvajalca nepravilna, saj se je ni dalo predvideti. Zato so strokovnjaki mnenja, da bi moral v takih primerih proizvajalec obvezno zavarovati svojo odgovornost za tako (nepredvidljivo) škodo.

Sodna praksa vsebuje nekaj zanimivih primerov, povezanih z odgovornostjo proizvajalca z napako. V zadevi II Cp 1106/2004 z dne 13. 4. 2005 je denimo Višje sodišče v Ljubljani izreklo, da za napako pri funkcioniranju zračne blazine, vgrajene v osebni avtomobil, ki je vozniku povzročila škodo, ne ogovarja le proizvajalec zračne blazine, ampak tudi njen uvoznik.

Vrhovno sodišče RS pa je v zadevi VSSl II Ips 416/97 izreklo, da je proizvajalec s Coca-Colo napolnjene steklenice, ki je dal v promet proizvod z napako (steklenico), objektivno odškodninsko odgovoren za škodo, ki jo je povzročila eksplozija steklenice in poškodovala oškodovanca.

Vprašanja in odgovori

Pogodbena kazen in/ali odškodnina

Za naročnika smo gradili manjši poslovni objekt, za primer zamude smo se dogovorili za pogodbeno kazen v skladu s posebnimi gradbenimi uzancami. Z dokončanjem objekta smo zamudili mesec in pol in smo naročniku ponudili, da mu namesto pogodbene kazni, ki je visoka, plačamo odškodnino v višini 1500 evrov. Naročnik se s tem ne strinja in pravi, da bo zaradi tega, ker ni mogel začeti pravočasno poslovati v tem objektu, zahteval tudi izplačilo škode. Zanima nas, ali lahko uveljavlja oboje – torej plačilo pogodbene kazni in še odškodnino. To se nam vsekakor zdi pretirano.

Naročnik lahko zahteva izplačilo morebitne škode, ki mu je nastala zaradi vaše zamude, le v primeru, če bi se izkazalo, da škoda presega višino pogodbene kazni, zato vam svetujem, da najprej počakate na izračun pogodbene kazni, ki ste jo dolžni plačati, in tako ugotovite, ali morda škoda res presega znesek pogodbene kazni. Ne more pa naročnik zahtevati obojega, torej izplačila pogodbene kazni in še škode, razen če je bilo tako dogovorjeno v pogodbi.

Naročilo so opravili sodelavci, naročnik pa ni zadovoljen. Od naročnika sem dobil naročilo za izdelavo velike jedilne mize. Naročnik ni bil zadovoljen z mojim delom, ker naj bi naročilo prepustil mojim sodelavcem. Zanima me, ali lahko od mene zahteva, da delo opravi sam, ali pa lahko delo prenesem tudi na sodelavce, ki jim zaupam.

Načelno podjemnik ni dolžan sam opraviti posla in ga lahko v celoti zaupa svojim sodelavcem. Izjema nastopi, če iz pogodbe ali narave posla ne izhaja kaj drugega (če ste, denimo, z naročnikom podpisali pogodbo, v kateri je izrecno določeno, da morate sami

opraviti posel - potem dela ne smete prepustiti svojim sodelavcem). Podobno velja, če gre za posel, ki vam ga je naročnik izrecno zaupal zato, ker ste vi kot oseba poznani kot dober mizar. Če gre za tako vrsto dela, potem lahko naročnik zahteva, da sami opravite omenjene mizarske storitve.

Kako se izračuna pogodbena kazen?

Dogovorili smo se za gradnjo hiše, vendar smo pri pogodbi uporabili posebne gradbene uzance. Med drugim je bila v pogodbi določena tudi pogodbena kazen. Zanima me, kakšna je višina pogodbene kazni na podlagi posebnih gradbenih uzanc in kako se jo izračuna.

V skladu s posebnimi gradbenimi uzancami znaša pogodbena kazen 1 promil skupno dogovorjene cene za vsak dan zamude, če dela niso dokončana v predvidenem roku, z omejitvijo, da njena višina ne sme presežati 5 % skupne cene del. Pri izračunu pogodbene kazni se v skupno pogodbeno ceno ne všteva vrednosti prej dokončanega in izročene delo objekta, ki pomeni ekonomsko-tehnično celoto in se lahko kot takšen samostojno uporablja. Na vrednost takega dela objekta se pogodbena kazen obračunava posebej, če so zato izpolnjeni pogoji.

Napake, ki povzročijo pospešeno staranje materiala

Dogovorili smo se za gradnjo delavnice. Gradnjo sem izvedel korektno, čeprav mi naročnik očita, da sem tlake položil nestrokovno, kar je povzročilo pospešeno staranje materiala. Vendar pa škoda po mojem mnenju sploh ni nastala. Ali ni za našo odgovornost potrebno, da nastane določena škoda? Ali torej sploh lahko odgovarjam?

Da, v takem primeru vendarle odgovarjate za napake v izdelavi zgradbe, čeprav ne gre za klasične napake, ampak za napake, ki so povzročile pospešeno staranje materiala. Dejstvo je, da izvajalec odgovarja za vse napake v izdelavi zgradbe, in sicer ne glede na to, ali so zaradi takih napak že nastale škodljive posledice. Napaka je že v tem, da je izvajalec delal v nasprotju s projektno dokumentacijo ali v neskladju s pravili stroke.

Odškodnina zaradi pomanjkljivosti zemljišča

Zanima nas, ali smo v skladu z zakonom projektanti odgovorni tudi v primeru, če so vzrok za napako pomanjkljivosti zemljišča, na katerem se je gradil objekt. V našem primeru je šlo za to, da je naročnik naročil raziskave pri drugem podjetju, kjer niso ugotovili nobenih pomanjkljivosti na zemljišču, mi pa smo taki raziskavi verjeli. Zdaj naročnik terja odškodnino od nas zaradi pomanjkljivosti zemljišča. Ali ima kaj možnosti, da bo tožbo dobil?

Projektant je dolžan pri izdelavi projekta – ne glede na pogodbena določila – upoštevati tako vrsto objekta kot tudi okolje, v katerem bo objekt stal, pa tudi lastnosti terena (denimo morebiten obstoj podzemnih voda). Odgovoren je za napako projekta tudi, kadar je naročnik naročil raziskavo zemljišča pri drugem podjetju, razen če dokaže, da pomanjkljivosti raziskave zemljišča ni mogel opaziti. Vendar pa je del projektantove poklicne skrbnosti, da se prepriča, ali rezultati raziskave zemljišča ustrezajo dejanskim razmeram. Če ugotovi, da je z uradno raziskavo zemljišča kaj narobe, je o tem dolžan obvestiti naročnika.

Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah širše ravni za MAREC 2013

Opomba: naslovi kolektivnih pogodb so zapisani s ključnimi besedami

1. IZHODIŠČNE PLAČE

Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Oznaka KP	TR	Bruto v €											Uradni list RS
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VIII.	IX.	
7.	grafična	420,85	462,94	513,44	576,56	656,53	753,32	-	854,33	-	1.182,59	1.426,68	51/98, 64/01, R: 24/04, 103/04, 79/05, 95/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08
8/1	knjigotrska	401,36	461,56	521,77	581,97	682,31	882,99	-	1.043,54	-	1.324,49	1.525,17	
8/2	založniška	432,13	496,95	561,77	626,59	734,62	950,69	-	1.123,54	-	1.426,03	1.642,09	43/00, 77/00, 24/01, 46/01, 78/01
8/3	časopisna, inf.-revijalna	447,51	514,64	581,76	648,89	760,77	984,52	-	1.163,53	-	1.476,78	1.700,54	R: 33/04, 117/04, 79/05, 95/06, 118/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08, 8/10, 55/11, 17/12
11.c	kovinski materiali, livarstvo na uro	421,08	471,54	523,74	605,52	668,16	786,48	-	927,42	-	1.068,36	1.270,20	14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, 53/09, 10/10, 70/11, 84/11, 70/12
16.	železnice	329,59	362,55	405,40	451,54	510,86	609,74	-	692,14	-	823,98	988,77	95/07
25.	komunala*	Zneski izhodiščnih plač niso določeni.											94/04, 8/05, R: 15/05, 71/05, R: 71/05, 120/05, 14/06, 82/06, 66/07, 18/08, 5/09, 10/10, 95/10, 14/11, 62/11, 74/11
25.	komunala za leto 2012	Zneski izhodiščnih plač niso določeni.											19/12,43/12
26/1	nepremičnine - 1	329,59	362,55	405,40	481,20	527,34	711,91	-	889,89	-	1.153,57	1.384,28	
26/2	nepremičnine - 2	354,30	389,73	435,79	517,28	566,88	765,29	-	956,61	-	1.240,05	1.488,06	9/98, 35/00, R: 78/03, 117/04, 87/05
26/3	nepremičnine - 3	379,03	416,93	466,21	553,38	606,45	818,70	-	1.023,38	-	1.326,61	1.591,93	

* Uporabljajo jo člani Združenja delodajalcev Slovenije, velja za člane GZS – Zbornico komunalnih dejavnosti

2. NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE

Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Oznaka KP	TR	Bruto v €													Uradni list RS	
		I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	
1.	kmetijstvo na uro	459,36 2,64	501,12 2,88	556,80 3,20	614,22 3,53	-	687,30 3,95	-	810,84 4,66	-	913,50 5,25	-	-	1.077,06 6,19	-	36/11, 107/11, 109/12
2/A	gozdarstvo (A) na uro	654,69 3,7626	669,50 3,8477	685,50 3,9397	725,00 4,1667	-	820,00 4,7126	-	975,00 5,6034	-	1.095,00 6,2931	-	-	1.300,00 7,4713	1.550,00 8,9080	16/05, podpis, 9.9.05 (ni v Ur.l.RS), 37/06, 19/08, 99/08, 30/09, 46/10, 12/13
2/B	gozdarstvo (B) na uro	654,69 3,7626	755,00 4,3391	855,00 4,9138	908,00 5,2184	-	960,00 5,5172	-	1.015,00 5,8333	-	1.245,00 7,1552	-	-	1.480,00 8,5057	1.765,00 10,1437	
3.	premogovništvo	433,65	533,35	574,70	635,85	-	701,50	-	834,56	-	1.027,71	-	-	1.354,27	1.596,40	44/96, R: 73/03, 100/04, 81/05, podp. 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07
4.	tekstil	401,49	429,72	466,88	512,68	-	568,67	-	672,15	-	758,41	-	-	896,40	1.068,90	55/09, RV: 28/10
5.	lesarstvo*	414,61	452,64	498,77	549,61	-	614,28	-	721,70	-	812,93	-	-	-	-	132/06, P: 28/07, R: 66/07, 32/08, R: 36/09, 34/10, 22/11, 26/12
9/1	kemična - 1	467,26	520,20	576,19	644,39	-	725,83	-	817,45	884,64	993,57	1.076,03	-	1.257,23	1.416,04	
9/2	kemična - 2	518,16	570,08	635,23	710,56	-	800,15	-	900,93	975,24	1.095,37	1.185,97	-	1.385,50	1.560,59	37/07, R: 38/07, 95/07, R: 89/08, 104/09

Oznaka KP	TR Bruto v €														Uradni list RS	
		I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.		IX.
9/3	kemična – 3	616,91	679,01	757,39	846,98	-	953,87	-	1.072,97	1.162,56	1.305,08	1.412,98	-	1.651,20	1.859,89	RV: 73/10, 109/10, 107/11
11.a	kovins. ind. na uro	487,20 2,80	532,44 3,06	588,12 3,38	669,90 3,85	-	730,80 4,20	-	854,34 4,91	-	998,76 5,74	-	-	1.139,70 6,55	1.348,50 7,75	108/05, 97/06, 90/07, 33/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 84/11
11.b	elektroind. na uro	520,26 2,99	532,44 3,06	582,90 3,35	655,98 3,77	-	715,14 4,11	-	831,72 4,78	-	969,18 5,57	-	-	1.106,64 6,36	1.301,52 7,48	108/05, 95/06, R: 71/07, 82/07, 32/08, 70/08, 47/09, RV: 75/09, 10/10, 84/11, 104/11
11.c	kov. mat., liv. na uro	485,46 2,79	537,66 3,09	591,60 3,40	676,86 3,89	-	737,76 4,24	-	861,30 4,95	-	1.007,46 5,79	-	-	1.151,88 6,62	1.360,68 7,82	14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 70/11, 84/11, 70/12
12.	elektrogosp.	432,83	502,31	544,00	623,90	-	693,38	-	821,92	-	1.037,30	-	-	1.457,66	1.648,73	38/96, 45/96, R: 29/03, 100/04, 81/05, podpis 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07
13.	gradbena na uro	408,00 2,34	443,00 2,55	491,00 2,82	544,00 3,13	577,00 3,32	643,00 3,70	683,00 3,93	720,00 4,14	834,00 4,79	854,00 4,91	960,00 5,52	1.034,00 5,94	1.145,00 6,58	1.329,00 7,64	1/05, 100/05, 83/06, 71/07, 18/08, 76/08, 64/09, 62/11
14.	trgovina	442,30	479,18	527,13	578,75	-	645,11	-	755,75	-	901,34	-	-	-	-	111/06, P: 127/06, 109/07, RV: 21/08, 94/08, 10/09, 34/09, 55/09, R: 68/09, 54/10, 26/11, 30/11, 57/11, 104/11, 51/12, 53/12, 94/12
15.	gostinstvo ***	465,00 474,30	500,00 510,00	560,00 571,20	620,00 632,40	-	690,00 703,80	-	820,00 836,40	-	920,00 938,40	-	-	1.080,00 1.101,60	-	109/11 99/12
17.	cestno gospodarstvo	405,41	441,97	489,47	540,65	-	606,11	-	723,43	-	821,18	899,40	-	977,60	1.173,12	135/04, R: 50/05, R: 87/05, 89/05, R: 97/05, odstop: 91/06, 111/06, 19/07, 7/08, 22/08, 103/08
18.	cestni pot. promet ***	408,90 2,35	424,56 2,44	494,16 2,84	546,36 3,14	-	612,48 3,52	-	723,84 4,16	-	816,06 4,69	-	-	-	-	14/12, 52/12
21.	poštna***	473,28 2,72	541,14 3,11	567,24 3,26	643,80 3,70	-	704,70 4,05	-	828,24 4,76	1.030,08 5,92	1.082,28 6,22	-	-	1.177,98 6,77	1.280,64 7,36	50/03, 94/04, 61/05, 84/08, 91/09
23	banke ***	-	-	-	648,42	-	739,22	-	924,02	-	1.155,02	-	-	1.386,02	1.663,24	5/11, 14/13
24.	zavarovalstvo	362,53	416,91	471,29	507,54	-	587,30	-	725,06	-	888,20	-	-	1.123,84	1.268,86	24/11
28.	drobno gospod. ***	546,43	622,94	699,41	786,85	-	879,74	-	1.049,14	-	1.191,21	-	-	1.420,70	1.704,84	94/10, 58/11
29.	obrt,*** podjet.	561,38	583,62	630,30	644,76	-	683,66	-	783,72	-	917,12	-	-	1.028,28	-	73/08, 55/10, 100/11

*** Zneski po KP za drobno gospodarstvo veljajo od 1. februarja 2013. Zneski po KP za gostinstvo se uporabljajo za opravljeno delo od 1.3.2013.

3. NAJNIŽJE IZPLAČANE PLAČE, MINIMALNA PLAČA po KOLEKTIVNIH POGODBAH DEJAVNOSTI

Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Oznaka KP	TR Bruto v €														Uradni list RS	
		I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.		IX.
11.c	kov. mat., liv.	Najnižja izplačana plača za 174 ur = 748,20, za eno uro = 4,30													10/10, 84/11	
13.	gradbena*	590,00	617,00	670,00	740,00	770,00	810,00	850,00	890,00	960,00	1.005,00	1.102,00	1.212,00	1.452,00	1.747,00	1/05, 100/05, 83/06, 71/07, 18/08, 76/08, 64/09, 62/11

Najnižje izplačane plače po tarifnih razredih veljajo za 174 ur za vse delavce, razen za pripravnike in tiste delavce, ki ne dosegajo planiranih rezultatov po vnaprej znanih kriterijih.

4. KP dejavnosti, ki ZNESKOV USKLADITVE še niso vključile v sistem plač

Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Zap. št. KP	KP	marec
11	kovinski materiali in livarne	75,83
24	zavarovalnice	59,88
26	nepremičnine – 1, 2, 3	49,87

* Bodite pozorni na znesek minimalne plače, določen z Zakonom o minimalni plači UL RS, št. 13/10

Okrajšave: Oznaka KP = oznake kolektivnih pogodb, zapisane v prvi koloni, so povzete iz UL RS, št. 87/04, str. 10656; TR = tarifni razred; P = v Uradnem listu objavljeni popravek; odp. = odpoved KP; če ni objavljene številke UL RS, odpoved ni bila uradno objavljena; R = razloga komisije za razlogo kolektivne pogodbe; R označena s krepkim tiskom, se nanaša na (ne) uporabnost določb kolektivne pogodbe zaradi uveljavitve Zakona o delovnih razmerjih; RV = razširjena veljavnost

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2013

na podlagi Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2013 (Uradni list RS, št. 102/12).

Stopnje dohodnine za davčno leto 2013:

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.021,34	16 %	
8.021,34	18.960,28	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
18.960,28	70.907,20	4.236,92	+ 41 % nad 18.960,28
70.907,20		25.535,16	+ 50 % nad 70.907,20

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2013 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica, preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95	+ 27 % nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08	+ 41 % nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93	+ 50 % nad 5.908,93

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2013.

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava, se davčna osnova zmanjša za 275,22 evra.

2. Osebne olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57
po dopolnjenem 65. letu starosti	1.421,35	118,45

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobrazuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 2.477,03 evra.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,00 evra letno.

6. Posebna osebna olajšava za rezidenta – čezmejnega delovnega migranta 7.576,62 evra.

Minimalna plača	Znesek	Uradni list RS št.
Obdobje od 1. januarja 2013	783,66 EUR	8/2013
od 1. januarja 2012	763,06 EUR	5/2012
od 1. januarja 2011 do 31. decembra 2011	748,10 EUR	3/2011

Minimalna plača je mesečna plača za delo, opravljeno v polnem delovnem času. Zajema osnovno plačo, del plače za delovno uspešnost, del plače za poslovno uspešnost in dodatke. V minimalno plačo niso zajeta povračila stroškov v zvezi z delom (npr. povračilo za prehrano, prevoz na delo) in drugi osebni prejemki (npr. odpravnine, jubilejne nagrade). Delavec, ki dela krajši delovni čas, ima pravico do sorazmernega dela minimalne plače.

OBRAČUN PRISPEVKOV

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih – za februar 2013

Dosežena osnova v EUR za leto 2012	Do vključno 9.156,72*	Nad 9.156,72* do vključno 18.305,64**	Nad 18.305,64 do vključno 27.458,46	Nad 27.458,46 do vključno 36.611,28	Nad 36.611,28 do vključno 45.764,10	Nad 45.764,10 do vključno 54.916,92	Nad 54.916,92 do vključno 64.069,74	Nad 64.069,74
Bruto zavarovalna osnova v EUR	minimalna plača 783,66	60 % PP 920,72	90 % PP 1.381,09	120 % PP 1.841,45	150 % PP 2.301,81	180 % PP 2.762,17	210 % PP 3.222,53	240 % PP 3.682,90
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%	121,47	142,71	214,07	285,42	356,78	428,14	499,49
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%	69,35	81,48	122,23	162,97	203,71	244,45	285,19
Skupaj prispevki za PIZ	24,35%	190,82	224,19	336,30	448,39	560,49	672,59	784,68
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%	49,84	58,56	87,84	117,12	146,40	175,67	204,95
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%	51,41	60,40	90,60	120,80	151,00	181,20	211,40
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%	4,15	4,88	7,32	9,76	12,20	14,64	17,08
Skupaj prispevki za ZZ	13,45%	105,40	123,84	185,76	247,68	309,60	371,51	433,43
Prisp. zavarovanca za starš. varstvo	0,10%	0,78	0,92	1,38	1,84	2,30	2,76	3,22
Prisp. delodajalca za starš. varstvo	0,10%	0,78	0,92	1,38	1,84	2,30	2,76	3,22
Prisp. zavarovanca za zaposlovanje	0,14%	1,10	1,29	1,93	2,58	3,22	3,87	4,51
Prisp. delodajalca za zaposlovanje	0,06%	0,47	0,55	0,83	1,10	1,38	1,66	1,93
Skupaj drugi prispevki	0,40%	3,13	3,68	5,52	7,36	9,20	11,05	12,88
PRISPEVKI SKUPAJ	38,20%	299,35	351,71	527,58	703,43	879,29	1.055,15	1.230,99

Povprečna bruto plača za december 2012 znaša 1.534,54 EUR. * Minimalna plača za leto 2012 ** Povprečna bruto plača zaposlenih v RS za leto 2012

Zavezanci, ki nimajo plač, plačujejo prispevke od osnove, od katere plačujejo prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, **do 15. dne v mesecu za pretekli mesec.**

V enakem roku morajo davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu (OPSVZ), ki se odda po sistemu eDavki.

Plačilne naloge izpolnijo v skladu z navodili pristojnega davčnega urada.

Od 1. 10. 2011 velja nov način plačevanja davkov in prispevkov za socialno varnost. Več o tem si lahko preberete na spletni strani DURS http://www.durs.gov.si/si/aktualno/nov_nacin_placevanja_davkov_s_1_10_2011/.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Glede na določila 428. člena ZPIZ-2 se do določitve novega zneska pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ta prispevek plačuje v znesku, ki je določen v II. oziroma VII. točki Sklepa o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja. Skladno s tem Sklepom znaša mesečni znesek pavšalnega prispevka **od 1. aprila 2012 dalje 32,14 EUR**. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, so zavarovane za poškodbo pri delu in poklicno bolezen na podlagi 10. točke 17. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). Prispevek za zdravstveno zavarovanje znaša 4,55 EUR mesečno, in je določen za obdobje **od 1. januarja 2013 do 31. decembra 2013**. Prispevek plačujejo zavezanci mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec – ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Zavarovalna podlaga 103

Zavarovalna podlaga 103 velja za lastnike zasebnih podjetij, ki niso obvezno zavarovani na drugi podlagi in iz tega naslova izpolnjujejo pogoje le za obvezno zdravstveno zavarovanje. Zavezanec za plačilo prispevkov za zdravstveno zavarovanje je zavezanec sam. Prispevki se obračunavajo po stopnji 13,45 % od najnižje bruto pokojninske osnove in znašajo **114,47 EUR**.

Zavarovalna podlaga 104

Zavarovalna podlaga 104 velja za osebe, ki na območju RS samostojno opravljajo gospodarsko in poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic (5. točka prvega odstavka 15. člena ZZVZZ), in na tej podlagi izpolnjujejo pogoje za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Prispevki za zdravstveno zavarovanje se obračunajo po stopnji 13,45 % (najmanj) od minimalne plače, in znašajo **105,40 EUR**.

Obveznost zdravstvenega zavarovanja nastopi tudi v primerih, ko te osebe po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ne izpolnjujejo pogojev za zavarovanje, torej tudi ko bodo 1) na šolanju ali 2) v delovnem razmerju za več kot polovico vendar manj kot polni delovni čas, in ne bodo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovane iz naslova opravljanja samostojne gospodarske ali poklicne dejavnosti, ali 3) pa so uveljavile izzem iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (odjava iz zavarovanja).

PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST ZA DRUŽBENIKA ZASEBNIH DRUŽB, KI SO POSLOVODNE OSEBE – ZA FEBRUAR 2013

NAJNIŽJA NETO POKOJNINSKA OSNOVA	551,16 EUR	
Količnik za preračun neto osnove v bruto osnovo	1,54416	
NAJNIŽJA BRUTO POKOJNINSKA OSNOVA	851,07 EUR	
Naziv prispevka	stopnja	za plačilo
Skupaj prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	24,35%	207,24 EUR
Skupaj prispevki za zdravstveno zavarovanje	13,45%	114,47 EUR
Skupaj drugi prispevki: starševsko varstvo in zaposlovanje	0,40%	3,40 EUR
PRISPEVKI SKUPAJ	38,20%	325,11 EUR

V Uradnem listu RS, št. 12/2011, je bil objavljen Sklep o najnižji pokojninski osnovi, po katerem znaša najnižja pokojninska osnova od 1. januarja 2011 dalje 551,16 EUR.

Zavezanec plača prispevke do **15. dne v mesecu za pretekli mesec**. V enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVL, ki se odda po sistemu eDavki. Zneski prispevkov za socialno varnost so informativne narave.

www.durs.gov.si/si/aktualno/najnizja_pokojninska_osnova/

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV – MAREC 2013

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010, 100/2011 in 99/2012)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	4,90 EUR na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če delavec dela 11 ur ali več na dan, mu pripada pravica do sorazmerno višjega povračila za prehrano med delom	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1. organiziran javni prevoz	delavec je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 70 % cene najcenejšega javnega prevoza	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	najmanj v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem do mesta opravljanja dela	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevnica za službena potovanja v RS		
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	6,20 EUR 8,50 EUR 17,00 EUR	7,45 EUR 10,68 EUR 21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94 s spremembami)		
4.1. nad 6 do 8 ur	črtana (Ur. list 51/2012)	črtana (Ur. list 51/2012)
4.2. nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino	75 % zneska po Uredbi za tujino
4.3. nad 14 do 24 ur	cel znesek po Uredbi za tujino	cel znesek po Uredbi za tujino
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	44 EUR	44 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolgarija, Romunija	32 EUR	32 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %

Vrsta prejemka	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010 in 100/2011)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90 % zneska po Uredbi za tujino	90 % zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju v Sloveniji		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prevoz na službenem potovanju v tujini		
7. Prenočevanje na službenem potovanju		
prenočevanje na službenem potovanju	v višini predloženega računa za prenočevanje, ki ga odobri delodajalec	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
8. Terenski dodatek		
terenski dodatek	4,00 EUR na dan	4,49 EUR na dan
9. Nadomestilo za ločeno življenje		
nadomestilo za ločeno življenje		334 EUR na mesec
10. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust v letu 2013	najmanj v višini minimalne plače, povečane za 1 %	najvišji znesek regresa za letni dopust, od katerega še ni potrebno obračunati prispevkov je 70% povprečne plače v RS za predpretekli mesec
11. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade	40 %, 60 % ali 80 % povprečne plače zaposlenih v RS za pretekle tri mesece delovna doba pri zadnjem delodajalcu	
za 10 let delovne dobe	621,66 EUR	460 EUR
za 20 let delovne dobe	932,49 EUR	689 EUR
za 30 let delovne dobe	1.243,32 EUR	919 EUR
za 40 let delovne dobe		919 EUR
12. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih ali v višini dveh povprečnih plač v RS za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodneje	
	3.108,30 EUR	4.063 EUR
13. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	1.554,15 EUR	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	777,08 EUR	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.554,15 EUR	1.252 EUR
14. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
1. letnik - dijak	90,00 EUR	172,00 EUR
2. letnik - dijak	120,00 EUR	172,00 EUR
3. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
4. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
študent	170,00 EUR	172,00 EUR
Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
december	1.534,54 EUR	1.554,15 EUR

Pri obravnavi povračil stroškov v zvezi z delom je treba ločiti njihovo delovno-pravno obravnavo od davčne obravnave. Pravico delavca do povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/2002 s spremembami), ki v 130. členu določa, da mora delodajalec delavcu zagotoviti povračilo stroškov za prehrano med delom, stroškov za prevoz na delo in z dela ter stroškov, ki jih ima delavec pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju. Višina povračil tovrstnih stroškov se določi s kolektivno pogodbo s splošno veljavnostjo ali z izvršilnim predpisom.

Davčno obravnavo povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB7), ki v prvem odstavku 44. člena med dohodke iz delovnega razmerja, ki se ne všteta v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja (v nadaljevanju davčna osnova), uvršča povračila stroškov v zvezi z delom pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada.

Če delodajalec izplačuje povračila teh stroškov v znesku, ki presega znesek, ki ga za navedena povračila določa Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja – Uredba (Uradni list RS, št. 140/06 s spremembami), se znesek posameznega povračila v delu, ki presega znesek, določen v Uredbi, všteta v davčno osnovo.

(http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodni-na_pojasnila/dohodek_iz_zaposlitve/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja_splorno_pojasnilo/)

Obračunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost: V skladu z zakonom o prispevkih za socialno varnost se prispevki za socialno varnost obračunavajo in plačujejo pri jubilejnih nagradah, odpravninah in solidarnostnih pomočeh ter povračilih stroškov v zvezi z delom v delu, ki presega z uredbo vlade določen znesek teh prejemkov, ki se ne všteta v davčno osnovo.

Zap. 1 - KPOP: Če delavec dela pri dveh delodajalcih, mu pripada pri vsakem delodajalcu sorazmerni del povračila za prehrano med delom, ki dnevno ne sme biti nižje od 4,90 EUR.

Zap. 1 - Uredba: Povračilo stroškov prehrane med delom za vsak dan, ko je delojemalec na delu vsaj 4 ure, se ne všteta v davčno osnovo v višini 6,12 EUR. Če je delojemalec na delu več kot 10 ur, se v davčno osnovo dodatno ne všteta 0,76 EUR za vsako nadaljnjo dopolnjeno uro po 8. urah prisotnosti.

Zap. 2 - KPOP: Če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delavec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati, je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 0,18 EUR, oziroma v vsakokratni višini po Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se ne všteta v davčno osnovo, za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem, določenim v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec je upravičen do povračila stroškov za prevoz na delo in z dela za dneve prisotnosti na delu, od kraja bivališča, določenega v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec ni upravičen do povračila stroškov prevoza, če delodajalec organizira brezplačni prevoz na delo in z dela.

Zap. 2 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela se ne všteta v davčno osnovo do višine stroškov javnega prevoza, od mesta opravljanja dela do običajnega prebivališča delojemalca, ki je najbližje mestu opravljanja dela, če je mesto opravljanja dela oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča vsaj 1 kilometer. Če delojemalec nima možnosti uporabe javnega prevoza, se v davčno osnovo ne všteta povračilo stroškov prevoza v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer. Če ima delojemalec pravico do uporabe služ-

benega vozila v privatne namene in mu delodajalec za tako uporabo zagotovi tudi gorivo, se povračilo stroškov prevoza na delo všteta v davčno osnovo.

Zap. 4: Delavec je upravičen do dnevnic pod pogoji in v višini, ki ga določa Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94, 63/94, 24/96, 96/00, 35/02, 86/02, 66/04, 73/04, 16/07, 30/09 in 51/12). V uredbi za tujino so določene dnevnic še za ostale države in območja. Če je na službenem potovanju v tujino zagotovljena brezplačna prehrana, se upravičencu za pokritje morebitnih drugih stroškov obračuna 20 % pripadajoče dnevnic te uredbe. Za odsotnost nad 14 do 24 ur delojemalcu pripadajo trije obroki prehrane, za odsotnost nad 10 do 14 ur dva obroka. **Za vse tiste, ki uporabljajo uredbo za tujino posredno velja davčna uredba. Ta za obračun dnevnic predpisuje tri vrste dnevnic: za službeno potovanje od 6-8 ur, za službeno potovanje nad 8-14 ur in za službeno potovanje nad 14 do 24 ur.**

Zap. 5 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju se ne všteta v davčno osnovo do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi ali za najem osebnega avtomobila. Povračilo stroškov prevoza se ne všteta v davčno osnovo, če je dokumentirano s potnim nalogom, dokazili in z računi. Iz potnega naloga mora biti razvidna odobritev delodajalca za posamezno vrsto prevoza. Če delojemalec uporablja službeno vozilo, se za povračilo stroškov prevoza šteje tudi povračilo stroškov za takse, cestnine in parkirnine ter povračilo stroškov za gorivo. Če delojemalec uporablja službeno vozilo tudi v privatne namene, podjetje pa mu ne zagotavlja goriva za opravljene poti v privatne namene, je treba dejanske stroške goriva sorazmerno razmejiti. Razmejitev stroškov goriva med stroški za službene in stroški za privatne vožnje mora biti pregledna in dokumentirana z verodostojnimi dokazili.

Zap. 6: Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, 15. člen: »Če je v nalogu za službeno potovanje določeno, da se uporabi za službeno potovanje v tujino lastno motorno vozilo, se povrne stroški v višini 18 odstotkov cene litra neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov za prevozeni kilometer.«

Zap. 8 - KPOP (terenski dodatek): Delavci so upravičeni do terenskega dodatka, če delajo na terenu zunaj sedeža delodajalca ali poslovne enote in zunaj kraja stalnega ali začasnega bivališča delavca ter če sta na terenu organizirana prehrana in prenočišče. Šteje se, da je delavec, če dela in biva na terenu od 12 ur do 24 ur, upravičen do treh obrokov prehrane. V primeru, ko delodajalec delavcu ne zagotovi treh obrokov prehrane, mu pripada povračilo stroškov za delo na terenu v višini znižane dnevnic, in sicer : če je zagotovljen en obrok prehrane v višini 60 % dnevnic, če sta zagotovljena dva obroka prehrane, pa v višini 30 % dnevnic.

Zap. 11 - KPOP: Jubilejne nagrade presegajo najvišje neobdavčene zneske iz Uredbe. Povračila stroškov v zvezi z delom in drugimi osebnimi prejemki se izplačujejo v višini, kot jih določa ta kolektivna pogodba in največ v zneskih, ki se ne všteta v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja in osnovo za prispevke za socialno varnost.

Zap. 12 - KPOP: Odpravnina ob upokojitvi se izplača v višini, določeni v 132. členu Zakona o delovnih razmerjih.

Za zasebnika

Fizični osebi, ki opravlja dejavnost, se na podlagi 57. člena Zakona o dohodnini (Zdoh-2) priznajo kot odhodek stroški, ki se nanašajo izključno na zavezanca, do višine, določene z Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, in sicer stroški v zvezi s službenimi potovanji, stroški prehrane med delom, stroški prevoza na delo in z dela, stroški dela na terenu.

GENE BENCINA IN KILOMETRINA ZA SLUŽBENA POTOVANJA V TUJINO (za januar in februar 2013)

Datum	8.1.13	22.1.13	5.2.13	19.2.13
Bencin 95 oktanov v EUR/l (www.petrol.si)	1,501	1,516	1,549	1,549
Kilometrina - 18 % od cene bencina v EUR, od 7. 7. 2012 – Uradni list, št. 51/2012	0,2702	0,2729	0,2788	0,2788